

Het Koloniaal Weekblad

ORGAAN DER VEREENIGING „OOST EN WEST”

ADRES VOOR REDACTIE EN ABONNEMENTEN:
Vereeniging „Oost en West”, Heulstraat 17, Den Haag
Telefoon 14519, Postgiro 14574

Opgericht 21 Maart 1900
door Kolonel
G. E. V. L. VAN ZUYLEN

ADRES VOOR ADVERTENTIËN:
N.V. Drukkerij Ten Hagen, Nobelstraat 20, Den Haag
Telefoon 11987 en 11988, Postgiro 17280

HOOFDVERTEGENWOORDIGER IN NED.-INDIË:
Mr. K. FAUSER, Tandjong Balei, Sumatra's Oostk.

„Het Koloniaal belang is
een algemeen
Nederlandsch belang”

BIJ CORRESPONDENTIE DEN NAAM VAN HET BLAD
TE VERMELDEN

DIT BLAD LIGT TER RAADPLEGING EN LEZING OP DE LEESTAFELS DER OOST- EN WEST-INDISCHE MAILBOOTEN EN DER
VOORNAAMSTE SOCIETEITEN, HOTELS, CAFE'S EN LEESINRICHTINGEN, ZOOWEL HIER TE LANDE ALS IN OOST- EN WEST-INDIË

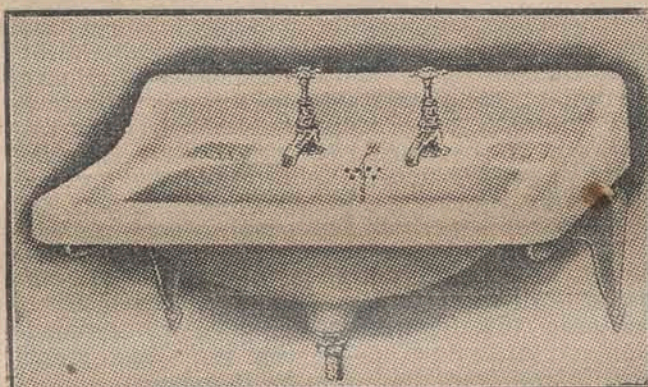
GEVESTIGD

**FOTOGRAFISCH ATELIER
H. THEOBALD**

voorheen firma CHARLS en VAN ES & Co.
BATAVIA-SOERABAIJA.
LAAN VAN MEERDERVOORT 189A.
TELEPHOON 33770.
'S-GRAVENHAGE.

DE KLERK & TEN BRUGGENCATE

VASTE WASCHTAFELS, groote maat,
reeds van af f 22.50 compleet. —

Electrische ornamenten en -apparaten.
Laan van Meerdervoort 150, 's-Gravenhage. Tel. 35122

ACCOUNTANTSKANTOOR E. D. VAN LINGE Rzn.

Afd. BELASTINGZAKEN

onder leiding van **E. W. A. SNOEK**
Oud-Inspecteur der Dir. Bel.

Den Haag, Wilhelminastraat 80-82, Telefoon 70922

Adviezen, Aangiften, Reclames, Verzoeken om Ontheffing

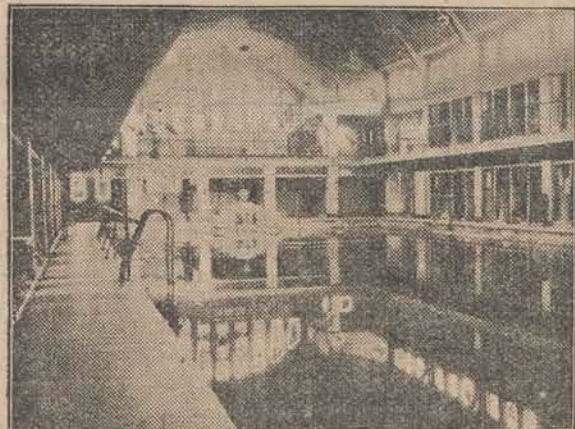
Administratie van Vermogens

Bad- en Zweminrichting „DE REGENTES”

Telefoon 32739 Postrekening 69868

Weimarstraat 63, Den Haag.

In de onmiddellijke nabijheid van de Electr. tramlijnen
3, 5, 12 en de Stoomtram H. S. M.

Moderne inrichting, voldoende aan de hoogste eischen
van hygiëne en comfort voor de bezoekers.

ZWEMBADEN - KUIPBADEN - DOUCHEBADEN

Zwemabonnementen en Couponboekjes voor 50 Kuip-
of Douchebaden op voordeelige voorwaarden.

Op verlangen Zout-, Zee-, en Dennenloofbaden.

NASPEURING

op elk gebied, door bekwame **RECHERCHERS** in binnen
en buitenland, speciaal tot het verkrijgen van bewijs voor
echtscheiding. **DISCRETIE VERZEKERD.**

HOOFDBUREAU

VLEERSTRAAT 2 'S-GRAVENHAGE
TELEPHOON 10764 — 32133 — 72247
DAG EN NACHT GEOPEND

Hoogere Burgerschool

5-JARIGEN CURSUS
(met voorbereidingsklassen.)

„Instituut Wullings”
VOORSCHOTEN

In verband met Kon. Besl. van 13 Nov. 1923
is de afd. H. B. S. in Sept. 1924 na een ge-
meenschappelijke 1ste, 2de en 3de klasse ge-
splitst in TWEE AFDEELINGEN:

a. Wis- en Natuurkundige afdeling

met het tegenwoordige Eind-Examen H. B. S.
5-jarigen cursus (art. 57b).

b. Litterair-Economische afdeling

met het Eindexamen H. B. S. 5-jarigen cursus
bedoeld onder e in Art. 1 Kon. Besl. 13 Nov. 1923.

Kost- en Schoolgeld f1800.-, f2000.-

Tot heden slaagden:

	253	leerl. v. Eindex. H.B.S. 5-j. c.
In Juli 1924	24	„(v/d 24) „ „ „ „
In Juli 1925	21	„(„ 23) „ „ „ „

Bij de instelling van het School-Eind-
examen werd het Instituut WULLINGS
in 1921 aangewezen als een H.B.S. met
5-jarigen cursus overeenkomstig artikel
45-tredecies der Middelbaar-Onderwijswet

Voorschoten, Juli 1925.

De Directeur: **H. WULLINGS.**

HOUD: De aankomst van Minister Welter. — Reis-
reizen van den Heer H. F. Tillema. — Vereeniging
„Oost en West”. — Mailreizen. — Van Week tot
Week. — Persoverzicht uit de Ind. Bladen: I. Uit de
Sur. Pers. II. Uit de Int. Pers. III. Uit de Chin.
Pers. — Oost- en West-Indisch Literatuur-Overzicht.
— Suriname. — Curaçao. — Uit den Verren Vreemde.
— Mededeelingen: (I. Van het Dag. Bestuur, II. Van
de Redactie, III. Van het Informatie-Bureau). —
— Statistiek van 16 tot 23 September.

De aankomst van Minister Welter.

Op maandagmiddag met den trein van 5.48 uit
Amsterdam en Bazel is de nieuw benoemde minister van
Financiën, de heer Ch. J. I. M. Welter, aan het
spoorstation in Den Haag aangekomen.

Op het perron waren ter verwelcoming aan-
wezig naast mevr. Welter en andere gezins- en
vrienden, o.w. generaal-majoor Burger, oud-
commandant van het veldleger, de voorzitter van
de ministerraad, tevens minister van Financiën
van Koloniën ad interim, de heer H. Colijn,
tevens de secretaris-generaal van het departement
van Koloniën, mr. dr. M. S. Koster en de heer Th.
Voorthuizen, administrateur aan dit departement.

De eerste begroeting door de familieleden,
welkomende minister Colijn zijn ambtgenoot op
de gebruikelijke wijze en onderhield zich eenige oogen-
blikken met hem.

Minister Welter, op wien de lange reis blijkbaar
de minste uitwerking had gehad, schudde
de overige heeren van het departement de
hand.

Daarna wilde het gezelschap zich naar de gereed-
gemaakte auto begeven, doch bij den uitgang traden
of vier persfotografen den minister in den
troon den hem mede tot den rand der over-
gang om voor hem te poseeren.

Wat was een vermakelijk incidentje, dat door
heer Welter ook van den grappigen kant be-
merkt werd.

De gezelschap reed daarna af naar de woning
aan de Wattstraat, welke reeds eenigen tijd door
heer Welter bewoond wordt.

De heer Zeilinga van de Algemeene Secretarie
van Indië, die met den heer Welter mede ge-
reisd is naar ons land, was onderweg doorgereisd
naar Zwolle.

VAN GULIK's Wijnhandel
 2e Louise de Colignystraat 75 Telefoon 72523
's-Gravenhage
 Uitsluitend prima Wijnen, Whisky, Cognac
 enz., van eerste klasse huizen

M. STEINS - DEN HAAG
 Korte Houtstraat 14^a
 VERTROUWD ADRES VOOR VAKKUNDIGE
 SCHOEN-REPARATIËN
 In uitsluitend betere afwerking, zoowel genaaid als gepend
Eerste klasse Maatwerk.

Tandarts Dr. A. KERVEL
 Frederik Hendriklaan 45
DEN HAAG TELEF. 50122
 Spreekuur 9-3
Belangrijk verlaagd Tarief
 bij contante betaling.

N.V. J. v. VUUREN'S HANDEL-M^U
BRANDSTOFFENHANDEL
 DENNEWEG 57a TELEFOON 14427
 DEN HAAG

 Wenscht gij te ontvangen te kwaliteit brandstoffen, tegen billijken prijs en gegarandeerde maat? Bel dan op 14427.

A. SCHRÖDER & CO.
 GROENMARKT 25, 26, 28
'S-GRAVENHAGE
BEDDENMAGAZIJN
 DE „VI-SPRING" MATRAS

 HET NIEUWSTE
ZACHTE LIGGING
 TELEVEREN IN ALLE MATEN

BRIEVEN en stukken, de afdeling Advertenties betreffende, uitsluitend te adresseeren: Administratie Koloniaal Weekblad, Nobelstraat 20, Den Haag. Dus NIET enkel Drukkerij Ten Hagen.

VERLOFGANGERS UIT INDIË
 kunnen in een passend milieu
TYPEN - STENO - TALEN
 en Boekhouden leeren aan het Instituut
SCHOEVEERS Stadhoudersplein 3, DEN HAAG
 Telefoon 52594

Reisbrieven van den Heer
 H. F. Tillema.
 (Slot).
 Bezoek aan Makassar.
 Een achterlijke stad.

Na eindeloos motorpech met een wagen van den gouvernementsdienst kwam ik uit de Toradjalanden te Makassar aan.
 Men vertelde mij hier, dat de toegangsoeningen tot de nieuwe haven nog zoo groot zijn, dat de deining niet wordt tegengehouden, de stil liggende Oceaanscheperen bereikt en hindert.
 Van de haven naar de stad gaand, kan men het Chineesche stadsdeel doorwandelen. Dit deel draagt het cachet van alle „Chineesche kampen" in Indië: een schrikbarend dichte woning-dichtheid met daaraan verbonden veel te dichte bewoningsdichtheid. De „woningen" zijn meestal lange pijpeladen, waar licht, lucht en wind niet kunnen binnentreden, omdat de lange zijanten der huizen dit niet toelaten: alleen vóór is het dragelijk en dan nog maar in geringe mate. Van faecaalafvoer op sanitaire wijze is geen sprake, de afwatering laat veel te wenschen over; 't is het gewone beeld van verwaarloozing, dat men overal aantreft in Indische steden. Wie hiervoor verantwoordelijk is? Niemand! 't is de geest, die er heerschte, vóór de decentralisatie (die door niet-bevoegden zoo gesmade stap vooruit in de goede richting van stadsbestuur) haar intrek deed, die 't hem heeft gedaan!
 Om een staaltje te geven van absoluut gebrek aan begrip van stadsbestuur vermeld ik even, dat er te Makassar indertijd op 163 (zegge éénhonderd-drie-en-zestig) plaatsen mocht worden begraven! Het mag vreemd klinken, maar het is een feit: nog ten huidigen dage is het aantal inwoners niet bekend.

Het beeld van gebrek aan zorg voor het welzijn der bewoners wordt nog duidelijker als men de kampongs, waar de massa woont, betreedt; tenminste voor hem, die wil zien en zich niet uit schaamte over het „Bewind" van vroeger blinddoekt. Geen bemetseld gotenstelsel, geen behoorlijke wegen, geen straatverlichting, geen openbare hydranten, geen bad- en waschplaatsen, niets, niets! De stadskampongs zijn gribussen, die men op de groote centra van Java niet erger vindt!
 Toen de gemeente werd ingesteld, vond ze een wegennet van 64 K.M., waarvan, als ik me niet vergis, 14.5 K.M. van een behoorlijke verharding waren voorzien. De rest bestond uit aarden wegen met wat grind er op: 8.5 K.M. hadden ook dit nog niet eens! De handelsbeweging nam toe en daarmee het verkeer. De gemeente stond plotseling voor de puzzle de deklaag der wegen daarmee in overeenstemming te brengen. Dat kost geld, veel zelfs. Natuurlijk was de jonge gemeente financieel absoluut niet in staat een dergelijken maatregel te treffen. Met recht wendde ze zich tot de Regeering om hulp: zij wilde doen, wat al veel eerder had moeten gebeuren, waar wat nagelaten was. De Regeering voelde dit, maar wat wrevelig gestemd als regeeringsadviseurs zijn, wanneer het de decentralisatie betreft, schonk men de gemeente zooveel, dat er per jaar één heele kilometer weg behoorlijk van in orde kon worden gemaakt. In 60 jaar zou men dus gereed kunnen zijn! De gemeenteraad heeft een wegenplan gemaakt, maar tot uitvoering komt het niet, omdat het geld ervoor ontbreekt! En nu prutst men noodgedwongen zoo'n beetje verder! De regeeringssubsidie is nu heelemaal ingetrokken.

De watervoorziening.
 De waterleiding is een gouvernementsinstelling. Uit de wijze waarop ze wordt beheerd, uit de tarieven krijg ik heel sterk den indruk, dat het groote doel eener waterleiding niet wordt begrepen. Het

Wilt ge in alle opzichten tevreden zijn, koopt dan Uw
GOUD EN ZILVER
 of brengt Uw Reparatiën bij W. K. POULUS
44 WESTEINDE 44 DEN HAAG - TEL. 33622
 het sedert 1885 zoo gunstig bekend staande en vertrouwde adres.
 2de Winkel: BOEKHORSTSTRAAT 101a
Let op het juiste adres

groote doel is: bevordering der algemeene en soonlyke zindelijkheid. Het groote doel is versterking van betrouwbaar drinkwater! We beoogt, bezigt de zaak éénzijdig! Om dit doel te bereiken, moet men het water bij de schen brengen, moet men het ze zoo gemaakt maken, dat de behoefte in kali's te baden, besmet water uit putten te gebruiken, niet staan! Ik zag dat het streven te Makassar te zorgen voor drinkwater, maar niet voor de waschwater. Men vindt hier en daar van een muur voorziene open putten, voor het laatste geschikt. 't Is natuurlijk beter dan niets, maar trouwbaar is putwater nooit, tenzij het water uit kan worden opgepompt, zóó, dat infectie mogelijk is.

Hoogst interessant zijn de twee Kuipers-hydranten, die ik zag; door het inwerpen van één stroomt er 36 liter water uit. Vreemd is het, die hydranten op Java nog niet bekend zijn. de vraag of pl.m. f 0.30 per M³. voor een armvolking niet te veel is, zou men kunnen discussieren. 't Bedrag lijkt me rijkelijk hoog. De drant kan men op elk geldstuk instellen, zóó, dit voor een ander tarief geen moeilijkheden levert.

De straten worden eens per week geveegd, zelfs geen geld om de hoofdwegen meermaals doen reinigen. Over de straatbesproeiing is erg tevreden. Het is een moeilijke kwestie of sproeien goed is voor niet van een ondoordringbare deklaag voorziene wegen. Die deklagen men te Makassar niet.

Het menagewater kan niet weg, blijft op schillende plaatsen staan. 't Rot dan en gaat ken.

Muskieten vinden in de stad op tal van plaatsen een heerlijke tampat, zoodat ze er zich heel thuis gevoelen en zich naar hartelust vervuldigen.

Ik vertel heelemaal geen nieuws! Iedere oog heeft om te zien, 'n neus om te ruiken, en om op te merken, valt 't op. Maar honderden komen in de kampongs om te zien, te ruiken en zich te ergeren?

Intusschen doet de gemeente wat ze kan. haar handen zijn gebonden, de decentralisatie een instituut, dat velen een „onding" noemen. „dorre instelling, die maar zoo gauw moet weer moest worden opgedoekt", de sympathie regeeringskringen is bijna nul of negatief, 't is het juist uit te drukken, modderen met de Maarsaarse modder!

Ik heb voor het werk van het stadsbestuur onder moeilijke omstandigheden werkt en vervaagt, diepen eerbied gekregen! Het is overtuigd van het feit, dat er aan Makassar, het een behoorlijke woonplaats zijn voor al de bewoners, heel wat moet worden verbeterd.

Het eerste noodige schijnt te zijn een goede leering, zoodat de heele stad kan worden gelegd. Is dit gedaan, is er een goed stadsplan gemaakt, 'n uitbreidingsplan, dan kan men het woningvraagstuk in engeren zin gaan aanpakken. Dat de waterleiding in handen van de gemeente moet komen, is voor het welzijn der bewoners een noodzakelijkheid. Het gemeentebestuur ziet dit goed in, maar het heeft geen trek het bedrijf te nemen zolang de „vraagprijs" nog zoo hoog is. De leiding is aangelegd in den duren tijd, er schijnt bij dien aanleg heel wat te zijn gebeurd, wat noodig veel geld heeft gekost, de aanleg is uiterst duur geworden. En nu zegt de gemeente „overnemen, heel gaarne, maar eerst op den prijs flink afschrijven." Dit schijnt men niet willen en zoo is de bevolking de dupe van het val.

Ik zou over het woningvraagstuk, controle voedings- en genotmiddelen nog wel het een of ander kunnen zeggen, maar het beeld dat ik zou er niet door worden gewijzigd; overal de

A. LOTGERING
 Tandarts
Suezkade 72 - Den Haag - Tel. 32305
 Spreekuren: 8.30-9 v.m.
 1.30-3 namidd., 7-8 namidd. (behalve Zaterdag)

ANNO 1674

MAATSCHAPPY TOT EXPLOITATIE
VAN DE

STOOMWASSCHERY

% BYVOET, ZON

BLOEMENDAAL

TEL. 22016. TEL. 22016.

wil om aan te pakken, maar gehandicapt door omstandigheid van groote verwaarloozing der primitieve eischen van goed stadsbeheer voor de instelling der gemeenteraden! En die veranderingen komen niet ten bate der stadsbevolking, 't is geen uitsluitend lokaal, maar een groot algemeen belang! Door het verkeer, dat die centraal de naaste omgeving onderhouden, is die heele omgeving er mee gebaat! Omdat het geen nimmer gemeentebelang is, is het onbillijk de kosten er van te laten dragen door de gemeentenaren! De algemeene kas moet voor een flink deel de kosten dragen! Te meer klemt dit, waar de negere verwaarloozing zóó in 't oog springt.

Bezienswaardigheden.

Makassar heeft een paar bezienswaardigheden, die vermelding waard zijn. Ik bedoel het oude de kweekschool voor zeevaart en de vorsten-ten.

Het fort is indertijd gebouwd door den vorst van Makassar onder leiding van Portugeesche bouwmeesters. Het inwendige draagt een echt oud-Hollands cachet. Het is dan ook door Hollanders gebouwd. In 1667 (onder Speelman) veroverden zij het fort met 10.000 man compagnies-troepen en 100 man hulptroupen. Veroveren is eigenlijk het woord niet, want in het gevecht ten Zuiden van Makassar waren beide vijandelijke partijen zoo uitgelaten, dat ze van weerszijden van plan waren het fort op te geven. De Makassarers waren blijken het meest vermoed, want zij gaven zich over. In 1686 zijn de koopmanswoning en de andere gebouwen geslecht. Bij een wandeling door het fort ont men zich in oud-Holland verplaatst.

De „Kweekschool voor Inlandsche schepelingen” wordt met grooten ijver en veel toewijding geëerd. Als overtuigd anti-oorlogsmans deed het me te zien met hoeveel zorg de jonge inheemsche schepelingen tot vechtmateriaal worden opgeleid. Als ik, al die toewijding, die ijver, die zorg, al die vele geld (eenige tonnen gouds elk jaar) eens recht waren niet op het doden van medemenschen, maar om ze in het leven te houden, als de gemeente Makassar slechts een deel had van dat ach, wat zou Makassar dan een heerlijk en gezonde stad zijn, waar het een lust zou de kampongs te doorkruisen!

De vorsten-graven liggen eenige kilometers buiten de stad. Ze hebben ongeveer den vorm van een amfiteater, van boven gekroond met een mooie pul-ten er van trof ik eenige offerende en biddende schen aan.

Het was bij het graf van den vorst, die, volgens legende, eens terug zal keeren hier op aarde.

Besluit.

ankbaar voor alles wat ik op mijn reis door heb genoten; zeer erkentelijk voor de hulp gevonden, de gastvrijheid mij betoond; in hooge waardeerdend de toewijding van de zeer verantwoordelijke en gesproken; met diepen eerbied voor de Hollandsche vrouw, die vaak onder uiterst moeilijke omstandigheden haar echtgenooten bij hun arbeid schragen, haar kinderen opvoeden en ze hun lievelingen niet moeten wegzenden stapte ik op de boot naar Java. Het was vol- met de laatste stoffelijke herinnering aan mijn reis ik een papiertje, waarop vermeld stond ik... pest-vrij was.

Hygiène est dans tout.

Vereeniging „Oost en West”

Opgericht 3 Mei 1899.

De Vereeniging „Oost en West” beoogt het voortdurend versterken van den band tusschen Nederland, Oost- en West-Indië, en het bevorderen der gemeenschappelijke belangen, en wel die van Oost- en West-Indië in het bijzonder.

De vereeniging tracht dit doel te bereiken door:

1. het verspreiden van populaire kennis omtrent Oost- en West-Indië;
2. het steunen van alles wat dienen kan om de welvaart in Oost- en West-Indië te bevorderen, bij name de ontwikkeling van de nijverheid, daaronder in het bijzonder ook begrepen de inlandsche kunstnijverheid;
3. het geven van raad wat betreft de plaatsing van kinderen, die men voor hun opvoeding en onderwijs uit de Indië naar Europa wil zenden, of gezonden, dan wel daar achtergelaten heeft, en desverlangd het houden van toezicht over die kinderen;
4. het geven van raad omtrent reis, uitzet, inrichting, verblijf, onderwijs, medische hulp, inkopen en zoo voorts, aan naar Oost- en West-Indië vertrekende of vandaar aangekomen personen;
5. het behulpzaam zijn van degenen, wier belangen de vereeniging voorstaat, in het verkrijgen van werkzaamheden;
6. het samenwerken met andere vereenigingen, welke in dezelfde richting werken als de vereeniging „Oost en West”;
7. het aanwenden van andere wettige middelen, welke aan het doel bevordelijk kunnen zijn.

De vereeniging werkt door:

- a. het uitgeven van „Het Koloniaal Weekblad”, dat als Orgaan der Vereeniging, wenscht te zijn een betrouwbaar raadsman, ook door zijn advertenties, voor allen, die gaan naar of komen uit, dan wel hier te lande belangstellen in, ons overzeesch gebied, Nederlanders als Indonesiërs. Het is ook een vertolker van de in de Indië heerschende gevoelens en verwachtingen, verband houdende met de evolutiën op maatschappelijk en economisch gebied, een overzicht gevend van de geschriften handelend over Indië, vreemde nederzettingen en verre landen. Het blad ligt ter lezing en raadpleging op de leestafels der mailboten, der voornaamste sociëteiten, hotels, café's en leesalen.
- b. het uitgeven van een serie boekwerkjes, gevende uitvoerige inlichtingen, over: Staats- en Particuliere betrekkingen in ons Overzeesch gebied: Werkkring en Vooruitzichten;
- c. een leeszaal in het Gebouw Heulstraat 17, Den Haag, geopend van 10 uur voorm. tot 4.30 uur nam., waar ter raadpleging en inzage liggen de voornaamste Oost- en West-Indische week- en dagbladen en tijdschriften, periodieken en werkjes op koloniaal gebied;
- d. eene Commissie tot bevordering der Nederlandsch-Oost-Indische Nijverheid, Kunstnijverheid en Huisvlijt. In „Boeatan”, Heulstraat 19, Den Haag, vindt men een permanente tentoonstelling van Indische voortbrengselen op dat gebied. Geopend van 10 uur v.m. tot 6 uur nam. Tel. 14695;
- e. eene Studie-Commissie, de leiding hebbende in het „Centraal Comité voor opleiding van Indische jongelieden”, en in verbinding staande met de van Gouvernementswege te Batavia ingestelde: „Voorlichtingscommissie voor de opleiding van Indische Jongelieden in Nederland”. Alle mogelijke inlichtingen betreffende steun aan studeerenden worden verstrekt door den Heer G. J. Oudemans, Chef van het Bureau: Toezicht voor Studeerenden, Ministerie van Koloniën, en den gedelegeerde der commissie, den Heer J. G. Hietink, Directeur van

C. C. BORSTEN - DEN HAAG

Drogisterij „Het Gouden Kruis”
Joan Maetsuyckerstraat 177 - Den Haag - Tel. 71924

Specialiteit in Verpakte Geneesmiddelen

Groote sorteer. Kruiden en Ziekenverplegingsartikelen
Wasch- en Poets-Artikelen. Kwasten en Borstelwerk

Alle soorten Recepten worden aangenomen.

EXPORT naar INDIË VERPAKKING ONDER GARANTIE

(M.V.Z.)

**MELKINRICHTING DER VEREENIGDE
- ZUIVELBEREIDERS -**

Badhuiskade 5 Scheveningen

levert U

tegen concurrerenden prijs
prima kwaliteit Melk en Zuivel-
producten. Probeert U eens onze
Prima Roomboter, de kwaliteit
zal U bevallen!

Deze artikelen dagelijks versch
aan huis bezorgd.

KWEKERIJ „ALPINA” WASSENAAR

KWEKERIJ „ALPINA”

RAAPHORSTLAAN - WASSENAAR

Speciale cultuur van
Alpen- en Rotsplanten

Laat U
voordeelig installeren

door

P. B. v. MOORSEL & Co

Kerkplein 11-12 DEN HAAG Torenstraat 5

TELEFOON 12898

BEDDEGOED

Gegarandeerd zuivere vulling

Ruime keuze

KARPETTEN

CIVIELE EN MILITAIRE
**INDISCHE
UITRUSTINGEN**

Witte Pakken f 9.50
en hooger

HET UITRUSTINGENHUIS
DEVENTER TEL. 400

Geïllustreerde Catalogus
op aanvraag
zonder eenige verplichting

C. DE BRUIJN

Beekertstraat 43 DEN HAAG Tel. 34088

Winstibles, Vleeschwaren
Koloniale Waren
Indische Ingrediënten

Bezorging door de geheele stad

Maison H. SIMONS
's-Gravenhage.

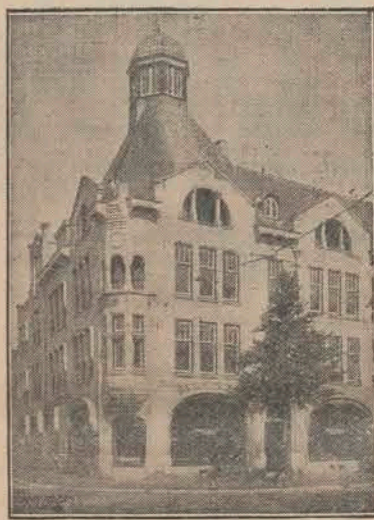
MANTELHUIS
HEULSTRAAT 13, n. „Oost en West”

JAPONNENHUIS
NOORDEINDE 17a

Uitsluitend betere Confectie
Voordeelige prijzen!

Cursus Boekhouden M.O.

Bij voldoende de name **Mondelinge Cursussen** te 's-Gravenhage, Deventer, Tilburg, Roermond en elders ter opleiding voor de examens in 1927. Ook schriftelijke lessen. Inlichtingen en inschrijvingen bij het **Haagsch Instituut voor Handelopleiding, Azaleastr. 51, 's-Gravenhage.**

MAISON DROUOT
Fred. Hendrikl. 85
Telefoon 52379
DEN HAAG

Woning-Inrichting

Beleefd noodigen wij U uit tot een bezoek aan onze Magazijnen en Modelkamers

N.V. Meubelhandel en Taxatiebureau „NABA”

Willem de Zwijgerlaan 52 - DEN HAAG - Telefoon 54497

Het goedkoopste adres voor Complete Meubeleeringen

In- en Verkoop van Nieuwe- en 2e-hands Meubelen

Verzendingen door geheel Neaerlana, Oost- en West-Indië

Beleefd aanbevelend, DE DIRECTIE

POSTZEGELEXPOR

D. W. BRANTSEN
Frankenstraat 41 - Den Haag - Telef. 53529

Zichtzendingen uitsluitend volgens mancolijst. Verlangt vanaf September a.s. mijn gratis maandel. Offertenblad met vele gelegenheidsaanbiedingen.

DAMES-

HERSTELLINGSOORD, INTERNAAT EN EXTERNAAT
Heilgymnastiek - Massage
Diverse methoden van geneeskrachtige baden
Voorkoming en opheffing van obstructie bij de periodieke circulatie

HUIZE „ILEX” (— bij de —) RIJSWIJK
(HOORNBRUG)

Spreekuren van 1-2 of volgens afspraak
Directie: HAGE
Telefoon RIJSWIJK 156

Blijvende Haargolving

nu f 1.25 per wikkel

uitgevoerd door den
Nestlé-Specialist OTTO TÄRRE
Prinsstraat 4a DEN HAAG Telefoon 10986

het Tehuis voor Indische Studenten, Prins Mauritsplein 23, Den Haag, Tel. 50752;

f. eene Commissie voor West-Indië, voor West-Indische aangelegenheden op maatschappelijk en economisch gebied;

g. eene Propaganda-Commissie, ten doel hebbende: de belangstelling in O. en W. Indië te bevorderen door het houden of steunen van Indische Tentoonstellingen, het medewerken aan Jaarbeurzen en toetreding tot het lidmaatschap „Oost en West” aan te moedigen;

h. een fonds tot ondersteuning van personen, commissiën en instellingen, die aan steun behoefte hebben en in of voor Indië werken;

i. een Tehuis voor Indische studeerenden van alle landaarden te 's-Gravenhage, Prins Mauritsplein 23, Directeur J. G. Hietink.

j. een Tehuis voor Nederlandsch-Indische bedienden „Persinggahan”, van Boetzelaerlaan 2, te 's-Gravenhage, waar Nederlandsch-Indiërs een tijdelijk onderkomen, hulp en raad kunnen vinden. Directeur de Heer de Munnik, Tel. 50248;

k. een Informatie-Bureau, ten behoeve van personen, die een werkkring zoeken in Nederlandsch Oost- of West-Indië, of daartoe hunne kinderen of pupillen willen opleiden, ook voorlichting verstrekende op elk gebied aan personen, van Indië komende of aanraking met Indië zoekende. Secretaris de heer H. J. A. Raedt van Oldenbarnevelt, Heulstraat 17, Den Haag, Tel. 14519, Bureau-uren 10 tot 12 voorm. en 2.30 tot 4 nam.

De Vereeniging werkt samen met de „Centrale Nationale Commissie” en het „Centraal Comité voor Indische Lezingen en Leergangen” en is lid van het „Algemeen Nederlandsch Verbond” en van het „Koloniaal Onderwijs Congres”.

Afdelingen der Vereeniging zijn gevestigd te Amersfoort, Amsterdam, Apeldoorn, Arnhem, Breda, Deventer, 's-Gravenhage, Groningen, Haarlem, Leiden, Nijmegen, Rotterdam en Utrecht, terwijl de Vereeniging zoowel in Oost- als in West-Indië haar vertegenwoordigers heeft.

De Regeering erkent „Oost en West” als: „eene instelling van algemeen nut”, op grond van het onbaatzuchtig streven om in 't belang van Moederland en de Indië, moeilijkheden en bezwaren, voortspruitende uit onbekendheid met toestanden in die ver-afgelegen gebiedsdeelen, op te heffen en aan hen, die zich aldaar een toekomst willen schepjen, in alle opzichten de behulpzame hand te bieden.

OPROEP.

Het koloniaal belang is een algemeen Nederlandsch belang! was het woerd van den stichter van „Oost en West”, van wijlen den kolonel Van Zuijlen. Dat belang wordt in alle opzichten gediend door de Vereeniging „Oost en West”. Om haar doel te bereiken heeft deze Vereeniging moreelen en materieelen steun noodig. Daarom treedt toe als lid of begunstiger van „Oost en West” het eerste tegen een bijdrage van ten minste f 5.— 's jaars, waarvoor men gratis het Koloniaal Weekblad ontvangt, het tweede tegen een jaarlijksche bijdrage van ten minste f 1.— als uiting van sympathie met het streven.

De Vereeniging „Oost en West” kan slechts met macht en kracht werken, als velen, zeer velen als leden en begunstigers achter haar staan.

Daarom, Nederlanders en Indiërs, allen, die belang stellen in Indië, vereenigt U, sluit U aan bij „Oost en West”!

„Eendracht maakt Macht!”

Het Dagelijksch Bestuur uit het Hoofdbestuur.

Apotheek M. L. ADAMA

Bezuidenhout 111 - DEN HAAG - Telef. 70366

Allopathische en Homoeopathische Geneesmiddelen
Verbandstoffen en Ziekenverplegingsartikelen.
MINERALE WATEREN
Binnen- en Buitenlandsche
Verpakte Geneesmiddelen

Een dame uit Indië schrijft ons het volgende:

SOLO, 18 Januari

't Zal U misschien wel aangenaam zijn te vernemen dat de blijvende Haargolving door U op mij toeged. den 30en Sept. 1924, de ver- en bewondering opwekte van de dames alhier.

Niettegenstaande de tropische hitte zij de golving nog uitstekend in.

Hoogachtend,
Mej. M. H. POERWOSARI

Mailreizen.

Het 19de jaarverslag van de *Nederlandsche Vereeniging* (Anna Paulownastraat 48, 's-Gravenhage) vermeldt de *Mailreizen* afzonderlijk onder de gewone rubriek „Reizen”, omdat deze bijzonders is.

In overeenkomst met de *Vereeniging Oost en West* heeft het H. B. besloten, als proef, uit Nederland naar Marseille of Genua reizen te organiseren, welke 8 of 9 dagen duren, voor de naar terugkeerende verlofgangers. De N. R. V. zal die reizen leiders aanzoeken, en de Vereeniging „Oost en West” zal haar bij die keuze behulpzame zijn. Slaagt deze proef, dan zullen ook reizen naar andere plaatsen georganiseerd worden voor uit Indië komende verlofgangers. Als voorwaarde werd door het H. B. gesteld, dat alle deelnemers lid der N. R. V. moeten zijn, of worden. De contributie bedraagt f 1.25 's jaars.

Omtrent de uitgeschreven *Mailreizen* en *Trekken* (van 15 Sept.), het officieel orgaan der N. R. V., het volgende:

No. 412. *Marseille*. 2e kl. spoor, 8 dagen, 5 tot 12 Oct. Aanvangsp. R'dam, eindp. Marseille. Reissom f 145.—. Vertr. s.s. „Goentoe”, Marseille 13 Oct. naar Indië. Zie progr. in no. 1 Sept.

No. 414. *Marseille*. Als No. 412. Van 19 tot 27 Oct. Vertrek s.s. „Slamat” van Marseille 27 Oct.

No. 413. *Genua*. 2e kl. spoor, 9 dagen, van 20 Oct. Aanvangsp. R'dam. Eindp. Genua. Reissom f 170.—. Vertr. s.s. „Grotius”, van Genua Oct. naar Indië. Zie progr. in no. van 1 Sept.

No. 415. *Genua*. Als No. 413. Van 26 Oct. tot 4 Nov. Vertrek s.s. „Prins der Nederlanden”, Genua 4 Nov. naar Indië.

Sprokkel.

Naar aanleiding der Grotius-Herdenkingen

Toen Napoleon I tijdens zijn bezoek aan Holland in 1810, Leiden bezocht en daar, als gebruikelijk, audiëntie verleende op welke ook de Academie van Wetenschappen, de Senaat aanwezig was, richtte hij zich aldus tot Professor Kemper:

„Et vous, monsieur, qu'enseignez-vous?”
Waarop K. antwoordde: „Le droit de la nature et des gens, selon le système de Grotius.”

„Ah, c'est beau ça”, hernam N., „mais, monsieur le Professeur, ne pensez vous pas que le droit canon va bien plus vite encore?”

Kemper ontweek toen op vleiende wijze rechtstreeksch bescheid.

Van Week tot Week.

15-21 SEPTEMBER.

P. Bodemeijer †. Te 's-Gravenhage is in den ouderdom van 62 jaar overleden de oud-kolonel-titulair van het Indische leger P. Bodemeijer. De overledene was gerechtigd tot het dragen van het Atjehsch kruis en van het kruis voor langdurigen dienst als officier.

Een zilveren zendingjubileum. Onder groote belangstelling is den 18en te Leeuwarden het zilveren jubileum gevierd van de Friesche Gereformeerde Kerken op Java. Als sprekers traden o.a. op: J. C. Aalders, onderwerp: Ons Zendingswerk in Indië; P. Bergmeijer: Ons zendingswerk in Indië; Dr. J. G. Scheuer: De medische zending.

Hulp uit Indië voor de slachtoffers der stormramp. Het bestuur van den Kon. Nation. Bond van Reddelyng wezen en Eerste Hulp bij Ongelukken Het Oost-Indië kruis, heeft van het Smerofonds te Batavia een tweede gift van f 50.000 voor de slachtoffers der stormramp ontvangen.

GEBR. v. EGMOND

Waaledorperlaan 22 Telef. 71639
DEN HAAG

Aanleg en onderhoud van Tuinen
Levering van alle soorten planten

— Vraagt gratis prijsopgaaf —

DE HAAGSCHE POSTZEGELHANDEL

TOUSSAINTKADE 41 - DEN HAAG

Het beste en meest vertrouwde adres voor de In- en Verkoop van postzegels.
Wij koopen steeds alle betere Post- en Portzegels van Suriname en Curaçao tegen zeer hoge prijzen.

Arbeidsinspectie. In een rapport van den Arbeidsinspecteur wordt medegedeeld, dat er in Besoeki 6000 kinderen in de tabak werken. (Aneta, 15 Sept.)

Gouverneur-Generaal op Sumatra. Aneta seinde 15 Sept. uit Medan: De tocht van den landvoogd op de Karo-hoogvlakte was een triomftocht. De bevolking in adakleding betoonde zich zeer geestdriftig. Op verschillende plaatsen waren eerepoorten opgesteld. De landvoogd opende een landbouwtentoonstelling te Kabandjaha en bracht daarna een bezoek aan Siantar, waar de heer Marinus, hoofdadministrateur van het N.-I. Landbouwsyndicaat, den G.-G. toesprak.

Regent van Semarang in Holland. H. M. de Koningin heeft den 18den dezer in audiëntie ontvangen Raden Mas Adipati Arjo Poerbo Hadiningrat, Regent van Semarang en diens gemalin.

Er M. Schoch. Tot directrice van het Koningin Emma Ziekenhuis (Tjikini) te Weltevreden is benoemd zuster M. Schoch, zendeling-diacones van het Nederlandsch Zendelingenootschap.

J. Dermout. Het lid van den Raad van Justitie te Semarang, Mr. I. J. Dermout, is benoemd tot president van den Raad te Batavia. (Aneta, 17 Sept.)

Bemanning officieren Ind. leger. Bij Kon. besluit van 15 dezer zijn benoemd tot tweede luitenant:

10. bij het wapen der infanterie van het leger in Ned.-Indië, de sergeanten A. L. A. Coppens, C. A. van den Deutekom, K. J. Nieberg, H. C. J. G. Schmidt, J. Mackenzie, R. W. van de Beek, W. Linck, L. Bendeler en L. Th. F. J. S. van Embden, allen leerlingen van het tweede studiejaar van den hoofdcursus;

20. bij het dienstvak der militaire administratie van het leger in Nederl.-Indië, de sergeanten F. A. Schütz, L. G. van der Reyden en C. L. Maarsman, eveneens leerlingen van het tweede studiejaar van den hoofdcursus.

reis naar Indië. Het Handelsblad meldt: Naar ons van bevoegde zijde wordt medegedeeld, zullen de meestwaarschijnlijk de mailboten van den Rotterdammschen Lloyd en de Mij. Nederland met inang van 1 Jan. a.s. in plaats van Zaterdag op Woensdag vertrekken. Dit is gedaan om den Zondag ten dien van de booten te Southampton stilliggen, uit te sparen, zoodat de booten bij de nieuwe regeling ook op Zondag zullen varen en de reisduur met een dag wordt bekort.

Van 1 Januari af zullen de beide maatschappijen met zeven schepen varen, tot nu toe varen de maatschappijen met negen booten.

Nieuw Siameesche belangstelling. De Siameesche prins, die thans op Java vertoeft, oom van den koning van Siam, heeft aan het Solosche hof en in den Dalem van den Mangkoenogoro meegedeeld, dat het volgend jaar de koning van Siam een bezoek komt brengen aan Java en daarbij de vorsten van Midden-Java zal bezoeken. (Soer. Hbl.)

Inlandsch Binnel. Best. Congres. De Loc. deelt mede, dat in Mei 1926 te Batavia een Inlandsch Binnel. Congres wordt gehouden onder presidium van den heer R. A. A. Djadinigrat, regent van Batavia. Tot de praeadviseurs behoort, behalve de regenten van Demak en Pasoeroean, ook de regent van Ponorogo, K. A. A. Koesoemojoedo.

Bevolking van Soerabaja. De jongste volkstelling van den plaatselijken gezondheidsdienst te Soerabaja geeft geheel andere cijfers dan het Binnel. Bestuur had. Volgens de nieuwe telling telt de stad momenteel 157.700 Inlanders tegen 104.600 volgens de oude opgaven van het bestuur. Voorts wonen er in Soerabaja 21.800 Europeanen, 36.200 Chinezen en 5.000 Arabieren, zoodat de totale bevolking 220.700 personen bedraagt.

Bevolking der pest op Java. In de week van 26 Juli tot 1 Augustus zijn op Java in totaal 184 gevallen van pest gerapporteerd, waarvan in de afdeeling Wonosobo 1, Temangoeng 26, Magelang 10, Jogjakarta 1, Soerakarta 1, Bojolali 30, Klaten 62, Salatiga 21, Salatiga 2, Kendal 2, Pekalongan 9, Poerbolinggo 3, Poerbolinggo 16.

Begroeting van Suriname. De rijksbijdrage aan de kolonie Suriname voor het 1926 wordt in de thans aangeboden begroeting voorgesteld op f 2.527.516. **Begroeting van Curaçao.** Bij het wetsontwerp tot vaststelling van de Curaçaosche begroeting voor 1926 wordt voorgesteld de rijksbijdrage te bepalen op f 231.229.

Twee stoomschepen op een rif geloopen. Het stoomschip „Vondel” is in den Riuw-Archipel op een rif geloopen, doch vrijgekomen en met eenige dagen oponthoud te Tandjong Priok gearriveerd. — Het vrachtschip „City of Leeds” liep nabij Bawean op een rif en zonk binnen 40 minuten. De opvarenden zijn allen gered.

De Utrechtsche leerstoelen. De Indologische faculteit te Utrecht zal op Woensdag 7 October te 2 uur geopend worden in de aula van de Rijksuniversiteit met inaugureele toespraken van prof. mr. I. A. Nederburgh en prof dr. F. C. Gerretson.

Tot den wetenschappelijken raad der stichting zijn nog toegetreden prof. mr. J. de Louter, oud-hoogleraar in het Staats- en administratief recht aan de Rijksuniversiteit te Utrecht, en prof. dr. F. A. F. C. Went, hoogleraar in de botanie aan die Rijksuniversiteit.

De wetenschappelijke raad koos tot voorzitter resp. secretaris prof. mr. J. Ph. Suijling en mr. dr. H. H. A. van Gyland Oosterhoff.

Voorzitter resp. secretaris van den raad van toezicht der stichting zijn: dr. C. J. K. van Aalst en mr. J. H. van Hasselt.

Inlandsche rubber op Java. Op het voorbeeld van Djambi, wordt thans, naar de Loc. meldt, ook op Java, met groote haast door de bevolking rubber geplant. Speciaal geldt dit voor Bantam, Batavia en de Preanger.

Dit is eene beweging, zegt het blad, welke beteekenis niet onderschat moet worden, als men nagaat hoeveel tienduizenden bouws er jaarlijks in de Preanger en Bantam worden afgehoema'd. Op deze wijze zullen na eenige jaren ettelijke honderdduizenden bouws nieuwe rubberaanplantingen zijn ontstaan.

De zoo plotseling over de tani's van Djambi en andere Buitengewesten nedergedaalde zilverregen, heeft zijn invloed reeds doen gelden op de Javaansche landbouwers. Zij droomen reeds van toekomstige schatten en alles plant „karet”. Een eventuele bevolkingsrubbercultuur op Java zal, zegt het blad, vermoedelijk meer te beteekenen hebben dan in de Buitengewesten.

Kunst, Kunstnijverheid en Huisvlijt.

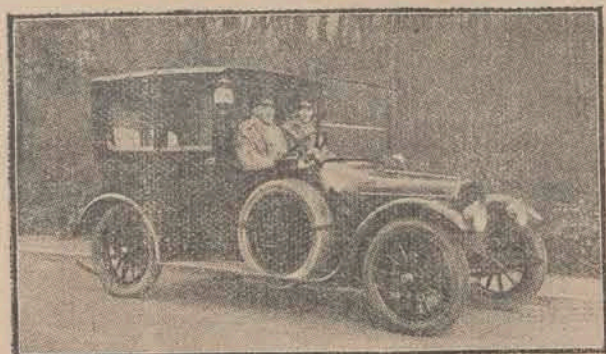
„Majapahit”.

Bij de jongste aflevering van *Djawa*, tijdschrift van het Java-instituut, was ingevoegd een brochure van de te Modjokerto gevestigde oudheidkundige vereeniging „Majapahit”, waarin door den Ingenieur H. Maclaine Pont een overzicht wordt gegeven van de overwegingen, welke verleden jaar tot de oprichting hebben geleid. Wij ontleenen daaraan het volgende:

Niemand, die ook maar eenigszins nader met de Javaansche bevolking in aanraking is gekomen, kan het ontgaan zijn, dat de woningtoestanden onder dit volk — wel verre van te verbeteren — zienderoogen achteruitgaan. Moge in sommige, zeer eenzijdige opzichten hier en daar eenige verbetering bereikt zijn, de woningen van zoogenaamd verbeterd systeem van thans staan zoowel wat de ruimte als hoogte en afwerking betreft, aanmerkelijk ten achter bij het woningbestand van vroeger.

De inlandsche bevolking beschikt niet over voldoende geldmiddelen, maar wel over een reusachtige, ongebruikte reserve aan arbeidskracht. Een verdere ontwikkeling van de bevolking in deze is alleen mogelijk, indien de bevolking medewerkt door daarvan gebruik te maken. Een stelselmatige opwekking van het initiatief en van de medewerking van de Inlandsche bevolking inzake de verbetering van de slechte toestanden, die onder haar voorkomen, is dus de weg, waarlangs die verdere ontwikkeling mogelijk kan worden gemaakt. Gelukt dit, dan wordt daarmee het belang gediend van ieder weldenkend mensch, die hier een bestaan heeft. De slechte woningtoestanden onder de bevolking immers vormen niet alleen een gevaar voor de omgeving, zij ondermijnen bovendien in hooge mate de capabelheid en werkkraft van het volk-zelf. Elke instelling, iedere persoon, die voor haar bedrijf op Inlandsche werkkraften is aangewezen, heeft er dus belang bij, dat aan de slechte wantoestanden een einde komt; en dit is alleen bereikbaar, indien er een eind komt allereerst aan de onverschilligheid der bevolking ten aanzien dezer verbetering en in de tweede plaats aan de impotentie van de bevolking om zelf die verbetering te brengen. Het volk dient tot het besef te

J. HENNING Stalhouderij en Autogarage DEN HAAG
Hugo de Grootstraat 2 en 4 Telefoon 32330

Speciaal ingericht voor levering van eerste klas Trouw Automobielen en eerste klas Trouw-Rijtuigen
LUXE VERHUUR CIVIELE PRIJZEN

WANNEER GIJ

Dames- of Heeren-Kleding wilt laten Oppersen, Repareeren, Keeren, Moderniseeren, Vermaken, opnieuw Voeren, onzichtbaar Stoppen, kortom wat gij maar wilt, ga dan naar

Kleermakerij „UNICUM”

Anna Paulownastraat 30a, Tel. 34947
DEN HAAG

De prijs wordt steeds VOORUIT bepaald.

Opl. v. Onderwijzer(es) Spoeidcursus (Ex. 1926)

Aang. voor den cursus aanv. 1 Sept. a.s. bij den Directeur der Haagsche Normaallessen **Beeklaan 445**
DEN HAAG

P. WILLEMSE, Koningsplein 2. Telefoon 30942

Haagsche Normaallessen

Beeklaan 445 - Den Haag
Opl. voor Onderw.(es)

Leerlingen voor de 2e en de 3e klasse kunnen zich aanmelden bij den Directeur P. WILLEMSE, Koningsplein 2, Telefoon 30942.

ZIJT GIJ ABONNEE ?

van het rijk geïllustreerde en op zwaar kunstdruk in dubbeltoon-inkt gedrukte Maandblad

NEDERLANDSCH-INDIË OUD EN NIEUW

Zoo niet, vraagt dan gratis proefnummer aan bij de Administratie
Prijs per jaargang f 20.— te voldoen in halfjaarlijksche termijnen van f 10.—
Jaargang IX (Mei 1924—1925) bevatte o.a. bijdragen van: Dr. H. P. Berlage, Prof. T. J. Bezemer, B. P. Bremmer, Prof. Dr. Karl Döhring, Anne Hallema, Dr. F. W. T. Hunger, S. Kalf, Prof. Dr. N. J. Krom, W. O. J. Nieuwenkamp, Joh. F. Snelleman, V. I. van de Wall, Dr. P. Wirz, Dr. Karl With e.a.

DRUKKERIJ TEN HAGEN

NOBELSTRAAT 20 - DEN HAAG - TEL. 11987

J. L. DEBIJE : DEN HAAG

Weimarstraat 171 A en B Telefoon 35391

IJzerwaren, Gereedschappen

voor Vaklieden - Amateurs

Verzending naar de Tropen onder garantie

Dansinstituut J. HOVERS

Woudenregenstraat 170 's-Gravenhage

moderne dansen in 6 lessen

voorkuur dagelijks van 8-10 uur n.m.

Haarlem en Omstreken.

Fa Th. A. KLINKHAMER

APOTHEKER

KONINGINNEWEG 69, hoek Jordensstraat - HAARLEM

TELEFOON 1596

Allop. en Homoeop. Geneesmiddelen

Verbandstoffen, Specialité's

Bronwateren (Natuurlijk en Kunstmatig)

Zeër spoedige bezorging

VERZENDING NAAR INDIË ONDER GARANTIE

Tel. 11290
Bloemenmagazijn
„ANNIE WIGMAN”
Moderne Bloemwerken

Groote
Houtstr. 185

Groote
Houtstr. 185

Heemstede wonen

(lage belasting)

Vraagt Woninggids aan:

HEEMSTEDÉ'S WONINGBUREAU
Cornis. L. KWAK

Makelaar

Kantoor: **HEEMSTEDSCHE DREEF. Tel. 28236**
Tramhalte Blauwe Brug.

Bouwterreinen
Villa's - Heerenhuizen

Koopers of Huurders geen kosten.

AUG. OEPKES
FOTOGRAAF
HARTENLUSTLAAN 11
BLOEMENDAAL
OPNAMEN IN EIGEN OMGEVING.

HET IS VAN BELANG

bij het aanschaffen van een kledingstuk zeker te kunnen zijn, dat men de volle waarde voor zijn geld ontvangt.

Wij staan borg voor de **prima kwaliteit** en **onberispelijken Pasvorm** voor ieder figuur onzer **1ste klas Engelsche Gemaakte Heerenkleding**

DE RECOMMANDATIE BEWIJST HET

*Het Londen
Koninkrijk*

Plein 35 to de Tempeliersstr. **HAARLEM**
TELEFOON 1285

Even goedkoop als confectie doch gelijkstaand aan beter maatwerk

The Perfection of Ready to wear clothing.

Geen Filialen te Den Haag

Official **Ford** Dealer
THE UNIVERSAL CAR

Reinkenstraat 1K **Garage „Hamim”, H. Wegerif** Den Haag, Tel. 34215
Service - Automobielen-Onderdeelen

komen, dat andere toestanden mogelijk zijn. Verder dient de Inlandsche ambachtsorganisatie op hooger peil te worden gebracht.

Het Javaansche volk heeft een zeer merkwaardige geschiedenis, die slechts op zeer onvolkomen wijze bij dit volk bekend is. Voor sommige gedeelten van die geschiedenis heeft het echter een bijzondere belangstelling. Dit geldt vooral voor den laten, zoogenaamd Hindoe-Javaanschen tijd, en den tijd van overgang tot het Mohammedanisme, d.w.z. den tijd van het Majapahitsche Rijk.

Wij behoeven ons over deze voorliefde allerminst verwonderen. In dien tijd toch heeft dit volk het meest gepresteerd, in dien tijd heeft zijn voornaamste sociale emancipatie zich voltrokken. Dit is echter tevens een tijd van ongekende bedrijvigheid in den houtbouw, waaruit enkele belangrijke gebouwen nu nog over zijn. Het is aan deze gebouwen, dat de praktische toepassingen van de Javaansche bouwbeginzelen het best kunnen worden nagespeurd.

Om de Javanen van thans te boeien is noodig een onderzoek uit den tijd, dat het Javaansche volk zelf meer mondig werd: uit den Majapahitschen, vroeg-Mohammedaanschen tijd. En dit onderzoek dient niet zoozeer graven of tempels te betreffen, maar oude nederzettingen, verblijven en moskeeën. De uit dezen tijd resteerende, nog in gebruik zijnde houten gebouwen behoeven uit den aard der zaak periodieke restauratie, en dikwerf van belangrijke aard. Door oordeelkundige leiding en advies bij deze restauratiewerken kan men practisch steeds grooter gedeelten van het Javaansche bouwambacht weer op de hoogte brengen van zijn eigen vondsten uit vroeger tijd, welke bemoeienis door adviezen ten aanzien van nieuwbouw op den duur kan worden uitgebreid.

Er is voor alles noodig een semi-officieel lichaam, dat door zijne samenstelling het vertrouwen kan winnen van Javaansche kringen en daardoor in al deze gevallen kan optreden, een lichaam, dat zelf in staat is tot oudheidkundige onderzoekingen van den Oudheidkundigen Dienst en het praktische leven.

Vóór alles dient de vereeniging echter een lichaam te zijn, dat zich ook in de Javaansche wereld een naam verwerft, doordat het door zijn onderzoekingen doordringt in de Javaansche geschiedenis en deze onpartijdig weergeeft. De vereeniging is gesticht in een tijd, dat de ontdekking van het juiste emplacement en van den kraton van Majapahit en van de merkwaardige beginselen der Javaansche bouwconstructie meer en meer de aandacht beginnen te trekken ook in de vooraanstaande en intellectuele Javaansche kringen. Aan het feit, of in die kringen belangstelling zal kunnen worden opgewekt, behoeft niet meer te worden getwijfeld. Door deze buitengewoon gelukkige omstandigheden wordt het mogelijk om in bovengeschetsten zin op krachtadige en effectieve wijze het regenererende werk ter opheffing der Javaansche ambachten ter hand te nemen.

Allereerst zal de vereeniging in staat zijn om de aandacht van het geheele Javaansche volk op haren arbeid te vestigen door een historische daad van ongemeene beteekenis, namelijk door het archeologisch onderzoek ter hand te nemen van het stadsemplacement van Majapahit.

Hoewel het zeer voorbarig zou zijn om ons aan voorstellingen te wagen omtrent hetgeen bij dit onderzoek zal worden gevonden, zoo is het toch zeker, dat dit onderzoek gegevens zal opleveren van den meest verschillende aard omtrent een nederzetting, die uit zeer verschillende volkslagen bestond. Het is gebleken, dat de grondslag van Majapahit sedert het tijdstip, waarop deze stad verlaten of verwoest werd, gemiddeld 60 c.M. gerezen is. De typische vormen van samenleving in voorname verblijven, zoowel als in dicht bebouwde ghetto's en in den plattelandsbouw, zullen bij de ontgraving aan het licht komen. De afbeeldingen van de bebouwing der stad, z. s die op uit Majapahit-zelf afkomstige tempel-reliëfs voorkomen, vertoonen alle een karakter van volkomen aangepast te zijn aan de klimatologische eischen van dit land.

Dit onderzoek, maar daarnaast het onderzoek van de vroeg-Mohammedaansche bouwwerken kan dus het gegeven-materiaal opleveren, dat noodig is om de bevolking in kennis te stellen met een voor en door haar bereikbaren, beteren, Javaanschen woontoestand, en tevens onschatbare gegevens kunnen verschaffen, die van nut kunnen zijn bij de her-oriëntering der ambachten.

Het doel der Oudheidkundige Vereeniging „Majapahit” ligt dus vooral op sociaal en economisch terrein. De voornaamste bron, waaruit zij de gegevens voor al

haar verdere werk zal putten, en die aan dat leven zal inblazen, zal haar archaeologisch onderzoek zijn, dat tevens belangrijke, nieuwe gegevens verschaffen ten dienste der geschiedvors.

Er valt groot werk te verrichten in den Oudheidkundige Vereeniging „Majapahit” worden gesteld daartoe het hare bij te dragen.

Aan de brochure zijn toegevoegd een schetsmoedelijke gestalte van Majapahit's stadskern, plattegrond van het emplacement van de stad, de stafkaart en een reconstructie-schets er gens de beschrijving in de *Nagarakertagama* viertal Indische stadplattegronden en een naar de ontgraving van een dichtbebouwd complex op de Diëng, terwijl de foto's, o.a. oude Moskee te Sindang Doewoer en die van beuk van den Masjid Agoeng te Cheribon, op toonen hoe indrukwekkend grootsch de bouwken den Majapahitschen tijd op Java was.

Ten volle onderschrijven wij de opwekking tot name, door den voorzitter der Vereeniging Acket, als inleiding geplaatst:

„Wij houden ons overtuigd, dat U met ons nung zult deelen, dat eene krachtadige werkzaam onzer vereeniging van groot belang zal kunnen voor eene gezonde ontwikkeling dezer landen. oorloven ons daarom U uit te noodigen onze inging door Uwen steun tot genoemde kracht werkzaamheid in staat te stellen. Dit is alleen lik, indien de vereeniging over voldoende fondschikt om haar programma volledig ten uitvoer brengen.

Berichten van Uwen steun en medewerking gaarne ingewacht aan het adres van onzen Secretar den Heer J. Verboom, Gebouw Suikersyndicaat rabaja.”

Over Javaansche Çiwa-Tempels.

Door Prof. Dr. N. J. Krom, hoogleeraar aan de universiteit te Leiden, zal voor de Volksunivers's-Gravenhage een cursus met lichtbeelden over staand onderwerp worden gegeven, in 5 lessen.

1. Het Javaansche Çiwaïsme in zijn oudsten 2. De Midden-Javaansche bloeitijd (Prambanan) 3. Het Çiwaïsme van Oost-Java. — 4. Het heilige Panataran. — 5. Nabioei van het Çiwaïsme.

Dinsdag 8 uur, elke week. Aanvang 17 November. Men kan zich voor dezen cursus doen inschrijven bij het Secretariaat, Hooze Nieuwstraat 4a, Den Haag.

Boeatan op de Jaarmarkt te Haarlem.

Nauwelijks is de Utrechtsche Jaarbeurs waar Boeatan's tentoonstelling van Indonesische nijverheid en huisvlijt, evenals den vorigen keer belangstelling ondervond, of al dadelijk mocht der gehoor gegeven worden aan de uitnodiging Jaarmarkt, die van 25 dezer tot 4 October a.s. Brongebouw te Haarlem gehouden wordt, om eene dergelijke expositie te houden, verbonden gelegenheid tot het doen genieten van Indische rechten, welke den weg baant tot belangstelling het Indische handwerk, bij een groot deel der kers.

* Een inlegblaadje bij de brochure vermeldt: De belangwekkende beschouwingen van Ir. Maclaine Pont over de van Mod. opahit, zijn voor een aanzienlijk deel gebaseerd op de Nagarakertagama.

Kent gij dit werk reeds? Waarschijnlijk niet, en dit is waarlijk niet te verwonderen. Immers, de eerste uitgave ervan geschiedde in den origineel (Javaanschen) tekst, doch met Balineesche letter!

Voorwaar, het boek met zeven regelen, waarvan de Openbaring Merkwaardig is de wijze, waarop men aan het (eenige) handschrift Gedurende den Lombok-oorlog werd o.a. ook de poeri van den Lombok, in Tjakranegara, angevallen, waarbij het gebouwen- brand geraakte en o. a. de bewaarplaats van boeken en lontars brandde.

Slechts één lontar-handschrift kon worden gered, en dit was juist merkwaardig geschiedt. Daarom haastte Dr. Brandes zich met de heel zooals het in zijn handen was gekomen, uit vrees dat het anders heelemaal verloren zou zijn gegaan.

Prof. Kern heeft zich toen bij stukjes en brokjes aan de vertaling die ook voltooid.

Daarna is het door Dr. Krom nog eens met die vertaling uitvoer verder verrijkt met noten en toelichtingen.

Die uitgave is echter voor het gewone publiek niet erg genietbaar, de noten is het betrekkelijk niet lange gedicht tot een omvangrijk gedicht, voor leeken onbruikbaar.

Toch is er veel belangstelling, vooral bij dezen ken, die op of bij de (voornamelijk de Oosthoek) in het gedicht genoemd, wonen, welke thans nog haast alle terug te vinden zijn.

Op dien grond heeft de Volkslectuur een nadere uitgave waarin het volledig gedicht in Hollandsche vertaling voorkomt, de handerlijke noten, terwijl eenige illustraties van tempels, in b'schreven, de voorstelling te hulp komen.

Voor slechts f. 0.75 is dit boek, de Nagarakertagama van Prof. Krom, Vo kslectuur te Weltevreden te bekomen. Indien het geld vooruit wordt overgemaakt, geschiedt de toezending het boek franco.

JAC. KOETSIER
Fahrenheitstraat 772, hoek Larixlaan
Telefoon No. 36246.

Magazijn van Koloniale Waren, Comestibles, Delicatessen en Fijne Vleeschwaren. LAGE PRIJZEN EN ZEER COURANTE BEDIENING. Orders worden aan huis opgenomen en voor 12 uur bezorgd.

C. J. L. VERMEULEN'S
ONVERANDERLIJKE VERGROOTINGEN
1e KLAS WERK :: ZEER LAGE PRIJZEN
TOUSSAINTKADE 20, DEN HAAG
VERZENDING NAAR OOST- EN WEST-INDIË

Schoen-Magazijn PAANAKKER

Alléén ZOUTMANSTRAAT 43 - Den Haag
TELEFOON 30869

LINNEN- EN TENNISSCHOENEN

de Haarlemsche Afdeling van Oost en West wil aan bij dit alles behulpzaam zijn. Stellig mag dan verwacht worden, dat het succes niet minder zal dan in Utrecht.

Overzicht uit de Indische Bladen.

UIT DE EUROPEESCHE PERS.

School en huisgezin. Decoratief teekenen.

Dr. G. P. Gunning werkt in *De Loc.* (6 en 7 Aug.) enkele vraagstukken, die hij gedurende zijn Indische hier en daar op lezingen heeft aangevoerd, wat er uit. Voor hem is het een aantrekkelijke taak op de wijze nog eenig contact te houden met ons Insulinde, waar hij zulke onvergetelijke en voor hem leerzaam maanden heeft mogen doorbrengen. In zijn eerste artikel wijst hij er op hoe van een gezonde schoolorganisatie slechts sprake zal kunnen zijn wanneer, onder dan thans regel is, de overheid de school exerceert, en hierin ouders veel meer worden betrokken. Dit principe is z.i. van verstrekkende betekenis. Het tweede artikel betoogt hij dat er tezamen met de opgebouwde school en huisgezin moeten elken helpen, sterker: kunnen niet buiten elkander, het geldt kinderen te vormen tot menschen. Zien onze gezamenlijke taak. Een echt mensch is een ander. Hij is geen domme kracht (ook geestelijke dommen worden vaak op onze maatschappij losgelaten), neen, hij die waarlijk mensch is, is iemand die zorg en toewijding, met overleg en besef van verantwoordelijkheid zijn plaats in de gemeenschap in, die zijn werk kent en het ook doet. Dat moet de trachten te bereiken. Daartoe moeten wij allen zorgen dat onze kinderen iets kunnen; dit is het vraagstuk van schoolorganisatie. Verschillende van scholen zijn onmisbaar, zal ieder kind de hem schuilende mogelijkheden tot ontwikkeling brengen, Gymnasium en H. B. S., ambachtsscholen, nijverheidsscholen, enz. Maar dit kunnen is het belangrijkste. Indien wij niet verder gaan, zal ons streven stumperig stukwerk. Hooger staat, onze kinderen willen werken. Het gaat hier om de opstelling die wij in het werk leggen. Leeren wij school te werken om mooie cijfers te behalen, is een diploma? Of trachten wij in hen reeds jong besef te wekken dat de waarde en betekenis van arbeid ligt in het werk zelf — dat er ten slotte op aankomt wat wij doen maar hoe wij het doen? en niet — laten wij ons er dan niet over verwonen wanneer zij, grooter geworden, slechts werken loon, bij alles vragen: „wat heb ik er aan” of „wat ik er voor”, van alles een cijfersommetje maken zoo ten slotte ook hun eigen ziel vercijferen. Wie werkt om loon krijgt loon naar werken! Neen, wij moeten jong leeren hun werk goed te doen, met de zorg — alleen omdat zij zich zouden schamen te doen. Indien dit gevoelen in hen gewekt is, dan zal het ook later de grootste stuwkracht in hun leven worden. Maar laat ons dan nog stap verder gaan. Te kunnen werken is iets, te werken is meer, maar nog hooger staat het werken. Alle arbeid wordt dan niet meer een last, maar morrend torsen, maar een voorrecht, juichend dankbaar aanvaard. Daar moeten wij op aan stribben en ontroering voor het menscheijk gebouwen moet worden gewekt, hunkerend moet de jonge vooruitzien naar het oogenblik waarop hij, voorbereid, de hand mee zal kunnen nitsteken in het werk van opbouw dat verricht moet worden.

Het *Bat. Nwsbl.* (17 Aug.) verzet B. v. B. zich nog tegen de invoering van het onderwijs in handen op de lagere scholen (*Adolfisme*), omdat hij acht en niet in overeenstemming met de wettelijke, waarover de lagere school beschikt en eveneens de constructie der lagere school. De schrijver wenschen, dat 't boekwerk van Adolf: „*Het schoolisch ontwerpen van vlakornament naar plantvormen; handleiding voor het decoratief teekenen*” door het Departement aan alle scholen en inlandsche vakverenigingen zijn bijna zonder uitzondering in communistische handen. En de grotere bonden beschikken over een orgaan, waarin vrijelijk communistische actie wordt gevoerd. Deze „vak”-organen nu zouden van een verbod tot uitgifte van communistische bladen moeten worden uitgesloten en het kwaad zou daarmee eenvoudig naar de vakverenigingen zijn verplaatst. Hetzelfde geldt voor de mondeling gevoerde

opgewekt en den leerlingen een kunnen bewust doen worden, waarvan men verbaasd staat.

Aardrijkskundige namen.

Naar *De Loc.* (13 Aug.) meldt, is door de Regeering bepaald, dat de schrijfwijze der aardrijkskundige namen, zooals deze voorkomt in een opnieuw vastgestelde, herziene en bijgewerkte naamlijst van de voornaamste aardrijkskundige namen in den Nederlandsch-Indischen archipel, in alle ambtelijke bescheiden en publicaties zal worden gebezigd, met dien verstande dat

1. de klankteekens „en” worden weggelaten;
2. het teeken „m” midden in een woord wordt vervangen door het teeken „n”, te plaatsen op de eerstvolgende letter;
3. het teeken „k” aan het einde van een woord wordt vervangen door de letter *k*;
4. de letter *a* in Javaansche woorden, wanneer deze als *a* wordt uitgesproken, wordt vervangen door *o*, behalve in de volgende namen: Ambarawa, Japara, Jogjakarta, Salatiga, Soerabaja en Soerakarta;
5. de volgende namen worden geschreven zooals daarnaast is bekend gesteld:

in plaas van:

Banten
Bantaeng
Belitoeng
Bengkoeloe
Guiné
Riau
Selébés
Séran
Songenep
Tapiannaoli
Tjerebon

wordt geschreven:

Bantam.
Bonthain.
Billiton.
Benkoelen.
Guinee.
Riouw.
Celebes.
Ceram.
Soemenep.
Tapanoeili.
Cheribon.

De toestand van de Indische financiën.

De Loc. (11 en 12 Aug.) geeft een uitvoerig verslag van een lezing van den heer J. L. Vleming Jr., hoofd van den Belasting Accountants Dienst in Ned.-Indië, over „De toestand der Indische financiën”. Zijn doel was een schets te geven van den zeer gezonden financiële toestand, waarin Ned.-Indië verkeert, met zeer gunstige vooruitzichten voor de naaste toekomst. Aan het slot van zijn betoog stelt spr. de vraag: Zou er een land in de wereld zijn, vergelijkbaar met Nederlandsch-Indië, waar de financiële omstandigheden gunstiger zijn?

De stakingsrelletjes te Semarang. Tegen de communistische pers.

„*De Loc.*” (7 Aug.) verzet zich tegen de beperking van het vergaderrecht in deze dagen van onrust, welke Semarang thans wederom beleeft. Het resultaat van zulk een beperking is, dat er alleen in het geheim wordt vergaderd, zoodat de overheid de controle over de „beweging” verliest.

De *Java-Bode* (13 Aug.) argumenteert dat door de beperking van het vergaderrecht te Semarang, voor zolang dit noodig zal blijken, een voor de communistische onruststokers onaangenaam einde gemaakt wordt. Zij zullen nu niet meer op volgens de normale wetgeving volkomen geoorloofde „besloten” vergaderingen tot allerlei ongemotiveerde en tot mislukking gedoemde stakingen kunnen aanhitsen. Hun actie zal zich moeten beperken tot opruiing in kleinen kring op geheime bijeenkomsten, waarvan de deelnemers weten, dat zij verboden zijn. Hun publiek, dat zoo gemakkelijk met behulp van gefingeerde lidmaatschapskaarten bijeen te brengen was, zal noodzakelijk moeten inkrimpen tot den zeer beperkten kring van fanatieke volgelingen, waarover zij beschikken. En de groote massa arbeiders daarbuiten zal zoo goed als onbereikbaar voor hen zijn. Dank zij de beperking van het vergaderrecht!

Het „*Soer. Hbl.*” (8 en 10 Aug.) bepleit in verband met de jongste communistische stakingsrelletjes te Semarang, een veel krachtiger optreden van de overheid tegen de communistische ophijsing. Het wil meer speciaal alle communistische bladen doen verbieden. De *Java-Bode* geloof, dat daarmee het doel niet of slechts zeer onvoldoende wordt bereikt, wanneer niet tegelijkertijd alle communistische propaganda in welke vorm ook wordt verboden en strafbaar gesteld. De Inlandsche vakverenigingen zijn bijna zonder uitzondering in communistische handen. En de grotere bonden beschikken over een orgaan, waarin vrijelijk communistische actie wordt gevoerd. Deze „vak”-organen nu zouden van een verbod tot uitgifte van communistische bladen moeten worden uitgesloten en het kwaad zou daarmee eenvoudig naar de vakverenigingen zijn verplaatst. Hetzelfde geldt voor de mondeling gevoerde

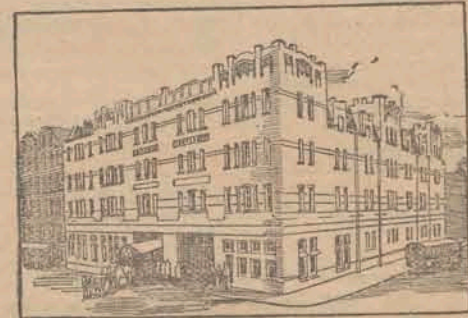
KONINKLIJKE MEUBELTRANSPORT-MIJ.

DE GRUIJTER & Co.

DEN HAAG

AMSTERDAM

ARNHEM

Bergplaatsen voor Inboedels
:: Bewaring bagage ::
voor repatrieerenden
OVERZEE-TRANSPORTEN

Tot nog toe

mocht ik nooit eenig succes boeken met het adverteeren in dit Blad

Woningbureau P. MAN
Steenhofstr. 5 Soestdijk

De aanhouder wint.

Slechts adverteeren doet verkoopen

Adverteert in dit blad!

N.V. STOOMWASCH-
EN STRIJKINRICHTING

voorheen

H. A. v. STARRENBURG

OPGERICHT 1875

Fahrenheitstraat 168

TELEFOON 31791

'S-GRAVENHAGE

Het beste adres

voor de levering van Koloniale Waren
en Comestibles is

P. VROLIJK, Haagschestr. 1

Scheveningen - Telefoon 52159

THUISBEZORGING ZONDER PRIJSVERHOOGING

VOORBURG :: VIJF HEERENHUIZEN

Te Koop aan de Laan van Sevenstar of verlengde Julianastraat. Tien groote en kleine kamers. Voor en achtertuin. Verder alle gemakken. Directe verbinding met Den Haag, Noordwijk en Rotterdam.
Koopprijs f 9500.— tot f 9800.—.

Te bevragen op het werk en Oranjestraat 72
VOORBURG

BONTMANTELS

Rijke sortering, chique modellen, prima kwal. Prijzen vanaf f 75.— tot f 3000.—. Lange mantels naar maat met bont gevoerd vanaf f 100.—. Vossen en bontstellen in alle prijzen. Voor repareren en moderniseeren, matige prijzen.
Firma JEAN PIERÔT
BONTWERKER. Gevestigd sinds 1903.
88 VAN SWIETENSTRAAT, 'S-GRAVENHAGE

HOTEL-RUBRIEK

'S-GRAVENHAGE

Hotel Pension „Insulinde“, Bankpl. 2, Den Haag, Tel. 11486. Dir. bij Schev. B. Str. k. en w. op de logeerk.

PENSION „QUIST“
Stadhoudersplein 17-19
Tel. 51523

Hotel Rest. „DUINOORD“
Sweelinckplein
Spec. bezocht d. Ind. Fam.
OOSTERWIJK & V. D. LUUR

Pension E. M. Blewanus, A. v. Solmsstraat 135. Ind. Rijsttafel op Dinsdag, Donderdag en Zaterdag.

Hotel „Promenade“, Oude Schev. weg 21, Tel. 50454
Prachtige ligging.
Matige prijzen.

BESCHIKBAAR.

BESCHIKBAAR.

Zuster E. KREEFT, Laan v. Meerdervoort 545, Den Haag. Vrije Etage dispon. bev. 4 Kamers en Keuken.

HAARLEM EN OMSTREKEN.

Pension DEKKER
Parklaan 69
HAARLEM

Bezoekt Hotel Pension Roosendaal, Café Restaur. Tel. 13574 OVERVEEN
A. J. V. SCHOOTEN, Eigenaar voorheen Hofmeester der S. M. N.

Holl.-Indisch Restaurant „NOBACK“

Sweelinckstraat 158
Telefoon 36257

Tevens uitzending van Holl. en Ind. Diners.
Rijsttafel . . . vanaf f 1.25, f 1.50, f 2.— en hooger.
Holl. Diners . . . vanaf f 0.70, f 0.95, f 1.25 en hooger.
Beleefd aanbevelend, MEVR. NOBACK

Pension Restaurant
Jacob Hopstraat 1 DEN HAAG Sweelinckstraat 158

Leden van O. en W., eet steeds

KLINK'S FIJNE BELEGDE
BROODJES PEKELVLEESCH
RO-STBEEF
HAM, ENZ.

Aanbevelend, **W. F. KLINK**,
Wagenstraat 109a - Den Haag - Tel. 17811
Wordt ook thuis bezorgd.

BEKENDMAKING

Hiermede maak ik U bekend, dat ik heb geopend een **1ste klas inrichting voor uitzending van diners**
Levering van extra Diners aan huis
Diners bestaande uit

LUNCH f 0.80	DINERS f 1.00	DINERS f 1.10	DINERS f 1.20	DINERS f 1.75
Vleesch Groente Aardappelen en Compote	Soep Vleesch Groente Aardappelen of Dessert	Soep Vleesch Groente Aardappelen en Dessert	Soep Vleesch Groente Aardappelen Compote en Dessert	Voorgerecht Soep Vleesch Groente Aardappelen Visch of wild Compote en Dessert

Van 12-2 en van 5-8 uur

CROQUETTES f 0.15 VLEESCH PASTEITJES f 0.20

Aanbevelend, **MAISON DE HELD**
KON. WILHELMINALAAN 432 - VOORBURG - TEL. V. 000

Rusthuis „Yardin Millord“

Stadhoudersplein 13 's-Gravenhage

Kamers beschikbaar

voor Rustbehoevenden en Herstellenden

American Hotel - Amsterdam

Hotel en Café-Restaurant le Rang. 131

Schoonste Ligging - Modernste Inrichting
Electrische Verlichting - Centrale Verwarming
Electrische Personalift
Omnibus aan 't Station - Matige Prijzen

A. W. VOLMER, Directeur.

Tel. Interc. 4737. Code 5th Edition A. B. C.

Het beste adres voor prima kwaliteit
HEEREN- en DAMES-SCHOEISEL
NAAR MAAT tegen zeer voordeelige prijzen is
JOHAN HEUTS - 'S-GRAVENHAGE
: GROOT HERTOGINNELAAN 260 :
Concurrereet met de beste huizen uit het Buitenland
TEVENS PRIMA REPARATIE-INRICHTING

propaganda. Men kan de P. K. I. gemakkelijk genoeg als vereeniging verbieden en tot volledige ontbinding der organisatie dwingen. Maar men kan *zonder meer* niet beleiden, dat de communisten hun terrein van actie geheel en al verplaatsen naar de Inlandsche vakbeweging en hun propaganda daar op denzelfden voet niet alleen in de vakorganen maar nog veel intensiever op „besloten“ leden-vergaderingen voortzetten. De eenige oplossing is dus het verbieden en streng straffen van iederen vorm van communistische propaganda in woord en geschrift. Zóó alleen kan en zal deze onnatuurlijke en door buitenlandsche invloeden in stand gehouden „beweging“ snel en zeker doodbloeden!

De *Deli Crt.* (17 Aug.) bespreekt eveneens het artikel van het „Soer. Hbl.“ (8 Aug.). De communistische pers is niet noodig als veiligheidsklep. Elke eerlijke grief en redelijk verlangen komt in den tegenwoordigen tijd waarachtig wel tot uiting in de loyale bladen, in Volksraads- en andere vergaderingen. De Inheemsche bevolking weet heusch wel waar ze gehoor vindt en zal zich daarvoor niet tot communistische bladen behoeven te wenden. De „D. C.“ zou nog liever dan maatregelen van de Regeering, maatregelen zien van het loyale deel der bevolking om de actie hier afbrekers tegen te gaan. Deze bladen moeten door het weldenkende deel van het publiek worden genegeerd en zeker niet gesteund worden. Nu het gaat om de allerhoogste belangen, om het zelfbehoud van Staat en Maatschappij, heeft ook ieder rustig burger, Europeaan zoowel als Inlander, zijn plicht in dezen. Indien de burgerij zich in dat opzicht organiseert en niet lauw blijft toekijken, is het gevaar van de communistische pers meteen bezworen. Laat men het daarom liever in die richting zoeken.

De Soe Po Sah en de Kuo Min Tang.

Mr. P. H. Fromberg Jr. heeft bij den resident van Batavia een rekest ingediend voor en namens de Chinese vereeniging „Soe Po Sah“, naar aanleiding van de op de vereeniging betrekking hebbende vraagpunten, welke aan het met externeering bedreigde vijftal Chinese leiders ter beantwoording werden voorgelegd. Daarin wordt er o.m. op gewezen, dat de vereeniging reeds meer dan 16 jaren bestaat en nimmer heeft zij iets gedaan, hetgeen strijdig was met de in Ned.-Indië vigeerende wettelijke voorschriften. Volgens het „A. I. D. de Pr. Bode“ (*Deli Crt.*, 22 Aug.) zijn de vijf leiders alle vijf ook vooraanstaande leden van de „Kuo Min Tang“ en vier van hen worden als bestuursleden van de „Soe Po Sah“ in het rekest als onschuldige lammeren voorgesteld. Zij worden beschuldigd van nog heel wat ernstiger feiten, dan de twee punten sub a en b, in het verzoekschrift genoemd. De voorgenomen maatregelen van de Regeering zijn niet gericht tegen een vereeniging, doch tegen personen, die gevaarlijk worden geacht voor de rust en orde in het land. De „Soe Po Sah“ moet inderdaad worden beschouwd als een verschijningsvorm van de nationalistisch-communistische „Kuo Min Tang“. Het is in naam een leesgezelschap, dat vroeger ook als zoodanig werd beschouwd, zij het dan met een politiek tintje. Maar in werkelijkheid is het een geheel in handen der „Kuo Min Tang“-leiders verkeerende *politieke club*, die in schijn een leesgezelschap is. Voor de leiders, die dit „leesgezelschap“ beschouwen en behandelen als een soort filiaal van de „Kuo Min Tang“ is het politiek program van dr. Sun Yat Sen de eenige en ware leidraad óók voor het besturen van de „Soe Po Sah“.

In dit verband vestigen wij nog de aandacht op de *Java-Bode* van 12 Aug. (*De ware aard van de Kuo Min Tang. Communistische invloeden onder de Chinezen*) en van 15 Aug. L. N. Het eenige doel van de „Java-Bode“ is de vele waarlijk loyale Chinese ingezetenen, die lid zijn van deze vereenigingen, omdat zij de ware bedoelingen niet kennen en meenen slechts met een volkomen geoorloofd Chineesch-nationalistisch streven te doen te hebben, voor zoover noodig wakker te schudden. Zij behoren in die gevaarlijke organisaties niet thuis.

Opium en internationale politiek.

Het *Bat. Nwsbl.* (6 Aug.) en de *Java-Bode* (6 Aug.) hadden een onderhoud met den heer *De Kat Angelino*, die Ned.-Indië mede vertegenwoordigd heeft ter opium-conferentie te Genève en die weder te Batavia is teruggekeerd aan het Bureau voor Chinese zaken.

Het streven is gericht op beperking en geleidelijke afschaffing van het opiumverbruik. De groote betekenis van deze conferentie is geweest, dat internationaal het *Ned.-Indische systeem*, hetwelk op de eerste

TE KOOP

zoo goed als nieuw

Salon-Ameubler

merk PANDER, mah. pol. ciré, met ebl. hout en paarlemoer ingelegd. Adr.: Ag. straat 13, Den Haag, tusschen 11 en 1

conferentie te Shanghai in 1909 nog niet werd durfd, als het eenige doelmattige werd erkend genomen. Al worden nog weliswaar excepties laten, het hoofdbeginsel in 1909 door Ned. I. pleit — n.l. beperking door algeheel gouvern. beheer van de consumptie — is nu aanvaard geleegd. Bindend is nu voorgeschreven, dat de geheel en de invoer, fabricage, distributie en verkoop anders dan door het gouvernement, is den. Ook de doorvoer van ruw opium is niet staan, tenzij deze is gedekt door een invoercert van het importeerende gouvernement. Eindelijk in een internationaal document vastgelegd, de maatregelen van de consumerende landen ten nimmer van eenige regeering verwacht kan w. aan het clandestien opiumverbruik een einde te maken, zoolang in de producerende landen afdoende maatregelen zijn genomen om de oductie en den clandestienen export te beperken, te verhinderen. Uit de conventie blijkt dat door internationaal gemeenbest de zedelijke verantdelijkheid voor de bestrijding van het opium-eu de eerste plaats gelegd wordt op de schouders v producerende landen, waar zij ook behoort, en slotte dat de consumerende landen zich verbo hebben een van Ned.-Indië overgenomen stelsel beperking te gaan toepassen, dat in de practijk goed heeft voldaan.

De internationale erkenning van het feit, dat de tel van het kwaad in de producerende lande te zoeken, heeft gevoerd tot de toevoeging een speciaal protocol, waarin o.m. is voorzien de noodzakelijkheid van een onderzoek in door een enquête-commissie uit te zenden den Volkenbond. Zoodra deze tot de overtuiging dat de producerende landen hun plicht tot verming van de productie hebben vervuld, verklaren consumerende landen zich bereid binnen vijftien ren het gebruik van bereid opium geheel af te sch En zoo zijn wij wel degelijk een flinken stap vo gekomen op den goeden weg!

II. UIT DE INLANDSCHE PERS

China en de Islam.

II (Slot).

De persoon, die zich Ma Fie Tsai teekent, ziet voorafgaande beschouwingen van den corresponder North China Daily News het minder goede ven van het zaaien van wantrouwen tusschen zag te Peking en de Mohamedaansche leiders in

Hij herinnert daarbij aan het feit, dat al de con ten, waarin de bevolking van het Mohamedaan deel van China werd gewikkeld, ter zake van drukking, in het leven werden geroepen door de stokende invloeden der vreemdelingen.

De heer Arshail Broomhall zegt in zijn boek over Chinese Muzelmannen, dat vóór het optreden Mantsjoë-Dynastie geen enkel bewijs kan worden gevoerd dat de Chinese Mohamedanen conflic uitlokten.

De heer E. Perker maakt in zijn werk „China Religion“ melding van het feit, dat, hoewel tijdens Regeering van Keizer Kublai Khan, diens artillerie en belastingambtenaren allen Mohamedanen men nooit van een verzet der Mohamedaansche king tegen het Chinese gezag heeft gehoord.

De eerste maal dat een conflict ontstond, was in jaar 1818 en had plaats in de provincie Yunnan ontstond tengevolge van een geschil tusschen twa milies van naam te Yunchang, waarvan één de git in de stad had verwoest.

De ontwikkelingen tusschen de jaren 1834—184 ren een gevolg van het feit, dat de Chinese ten onder Westersche invloeden 1600 Mohamme sche mannen, vrouwen en kinderen om het leve brengen.

De trouw van wijlen den Mohammedaanschen raal Ma Liang aan de Chineseche Republiek is vergeten en men herinnert zich nog zeer goed met de eerbewijzen aan zijn rang verbonden waarts werd gedragen.

Doch in den tegenwoordigen tijd schijnt men, hoog waarschijnlijk op de adviezen van vreemdelingen, ten dezen aanzien van gedragslijn te willen veranderen.

Zoo werd de vroegere Mohammedaansche Gouverneur van Saiyuan, generaal Ma Fu Hsiang, plots vervangen door den Christen-generaal Lu Min

HET WOONHUIS

BREESTRAAT 36 LEIDEN TELEF. 1750

BEHANGERIJ - STOFFEERDERIJ
BEDDENMAKERIJ

Groote sortering in Tapijten, Bedden, Meubelen,
Vloerzeilen, enz.

Complete Woninginrichting

Begrotingen en Adviezen kosteloos.

WANNEER

U zich in DEN HAAG vestigt laat Uw woning
Stoffeeren en Meubileren door

H. FLICK - Scheveningen

Neptunusstraat 148 - Telef. 53568

Haagsche Steenkolen M^{ij} v/h J. KEMPS
HOFLEVERANCIER
 Hoofdkantoor Z.-O. BUITENSTRAAT 170 - Telef. No. 72180.
 Alle soorten prima kwaliteit brandstoffen.
PRIJSCOURANT OP AANVRAGE.

Drogisterij FA. DE BOER
 G. KEHLENBRINK, Drogist - Apoth.-Ass.
 Paulus Buysstr. 9 - DEN HAAG - Telefoon 51893
 Drogerijen - Chemicaliën
 Verbandstoffen. - Verplegings-Artikelen
 Binnen- en Buitenlandsche Spécialité's
 Minerale- en Medicinale Wateren
TOILET-ARTIKELEN
 Medicinale- en Toilet-Zeepen in diverse soorten
SCHOONMAAKARTIKELEN BORSTELWERK ETC.

NIJMEGEN
REISSEIZOEN
 Bezorgen van Passagebiljetten voor Land- en Zeereizen
 (zonder eenige prijsverhooging).
 REISCREDIETBRIEVEN
 Vreemd Geld, Reisbagage, e.a. - Assurantiën.
Effecten- en Wisselbank Bouvy
 Lange Burchtstraat 14 - Nijmegen - Telef. 2480 en 2481

geplaatst onder de bevelen van den Christen-gene-
 Feng Yu Hsiang.
 Het middenpunt van de Mohammedaansche bewe-
 is te Peking, welke stad in ressoriten is verdeeld.
 de 6 maanden komt men bijeen, welke vergade-
 door de vertegenwoordigers der afdeelingen moet
 worden bijgewoond.
 Het doel dier bijeenkomsten is in hoofdzaak, in de
 plaats de kennis van den Islam te verspreiden,
 de bestaande Islamsche toestanden te bespreken en te
 en verder de eensgezindheid en de saamhoo-
 der Muzelmannen te bevorderen.
 Nu 2 jaren geleden was de leider der vereeniging
 onder-minister van het Departement van Oorlog
 Peking.
 Waar de verschillende geloofsbelijders in China het
 den regel best met elkander kunnen vinden, daar
 de schrijver als zijne meening te mogen uitspre-
 dat het zoo dikwijls tot uiting komende onder-
 wantrouwen een gevolg is van opstokende in-
 den van buiten.
 de Asiatic News Service van 21 Februari 1925
 men het telegrafisch bericht kunnen lezen, dat
 de zijde der Mohammedanen te Sinkiang in de pro-
 Kansu, telegrafisch bij de Chinese Regeering
 was aangeteekend tegen de aanwezigheid van
 Zweedsche missie in die streek, terwijl zelfs het
 zendend verzoek werd gedaan de Zweedsche legatie
 Peking met spoed te doen terugroepen.
 waarbij werd toegelicht, dat met het oog op de be-
 de godsdienstige verschillen, ernstige verwikke-
 niet konden uitbliven.
 en hoopte dan ook dat de Zweedsche zendelingen
 elig naar Peking zouden terugkeeren.
 is slechts één van de vele bewijzen dat er invloe-
 van buiten werkzaam zijn, die opwindend wer-
 op de Mohammedaansche bevolking.
 en rekent daarbij op hare ontstemming, om, als
 zich in daden ontplooit, dan zijn slag te slaan en
 na te handelen, zooals raadzaam voorkomt.
 zoals boven werd gezegd, kunnen de Chinese
 ammedanen in China het over het algemeen zeer
 met hunne rasgenooten vinden, terwijl de schrij-
 hoopt dat de Indische Mohammedanen zich niet
 bij hunne Oostersche geloofsgenooten zullen wil-
 aansluiten, doch zich ook ver zullen houden van
 allen, die door invloeden van buiten in het leven
 worden geroepen.

de gevangnissen overvult en het begaan van misdrij-
 ven en overtredingen in de hand werkt.
 Men ziet, zegt de schrijver, wel de massa in het da-
 gelijksche leven worstelen tegen alle in hare omgeving
 werkende beschermende, drukkende, verbiedende of
 bezwarende wetten, doch niettemin moet men zich
 met de politiek verstaan, omdat alle bestaande en wor-
 dende toestanden min of meer daarmee rekening
 hebben te houden.
 Kennis van de politiek en de lands wetten zijn ten
 nauwste aan elkander verbonden en raken de vitale
 belangen van het volk.
 De Chineseesche samenleving ter sprake brengende,
 zegt de schrijver, dat het wel bekend is, dat de Chi-
 neezen in Ned.-Indië over het algemeen zich niet
 gaarne in de politiek mengen en zich ongaarne aan-
 sluiten bij bewegingen van politieke aard.
 Ook storen zij zich niet veel aan gemaakte verande-
 ringen en bepalingen of aan nieuw in het leven geroe-
 pen voorschriften, met het gevolg, dat zij door hunne
 onbekendheid daarmee, zich persoonlijk groote ma-
 terieele schade toebrengen, zooals het navolgende, on-
 der de vele voorbeelden, kan aantonen.
 Het is nog niet zoo lang geleden, dat de Indische
 Regeering het voornemen had, bepalingen in het leven te
 roepen, waarin zou worden voorgeschreven, dat
 iedere handelaar in Ned.-Indië voor zijn bedrijf de
 boekhouding zou houden op Nederlandschen voet.
 Er zou dus geene officieele boekhouding meer be-
 staan van Chineezzen, Klingaleezen, Arabieren, enz.
 Zij, die tegen dien maatregel bezwaren hadden, zwe-
 gen en onthielden zich van protest, niettegenstaande
 de niet geringe materieele nadeelen, welke aan het
 nieuwe voorschrift zouden zijn verbonden, vooral voor
 die handelaren, die altijd gewoon waren hunne han-
 delsboeken in eigen taal en op eigen wijze bij te hou-
 den en hunne handelsgeheimen te bewaren.
 Want tegenover de concurrenten moet het handels-
 geheim bestaan; zonder dat geheim is geen mededing-
 ende handel bestaanbaar.
 Het spreekt van zelf, dat het voeren van eene Neder-
 landsche boekhouding voor Chineseesche, Klingaleesche
 en Arabische handelaren groote uitgaven medebrengt,
 aangezien zij zich moeten verzekeren van de diensten
 van speciale boekhouders, die bekwaam zijn en de taal
 der wet verstaan.
 De Chineseesche procuratiehouders en de boekhou-
 ders der Chineseesche firma's zullen plaats moeten ma-
 ken voor goed bezoldigde Europeesche boekhouders,
 die Westersche handelsregisters gebruiken en die, als
 zij niet geheel en al vertrouwd zijn, het handelsge-
 heim in gevaar brengen.
 Naar de meening van den schrijver zou de regeling,
 waarvan hier sprake is, de handelswereld der vreem-
 de Oosterlingen in groote moeilijkheden brengen en
 slechts ten voordeele zijn van den Europeeschen han-
 del, die dientengevolge op de hoogte komt van het
 actief en passief der vreemde firma's.
 De accountantsdienst wordt er door vergemakke-
 lijkt, terwijl het van groot belang is voor den Euro-
 peeschen handel te weten, welke firma's van vreemde
 Oosterlingen zwak staan. (Wordt vervolgd.)

Piano's Orgels
G. A. J. VAN KALMTHOUT
 Tel. 1562 NIJMEGEN Tel. 1562
 Bisschop Hamerstraat 1-1a
Vleugels Kunstspelpiano's

Naaml. Venn. Maatschappij
KANTOOR VOOR VASTE GOEDEREN
 voorheen onder de Firma **WALTMANN & CO.**
 SPOORSTRAAT 2a NIJMEGEN TELEF. 399
 naast het Oranje-Hotel.
BUREAU WONINGGIDS. - Assurantiën. - Op aanvraag
 gratis toezending van Woninggids met platten grond

C. REIJERS
 HOF-FOTOGRAAF
 St. Annastraat 9 - NIJMEGEN - Telef. 107
 In de stad aan huis te ontbieden zonder
 prijsverhoging

III. UIT DE CHINEESCHE PERS.

Een en ander over de belangstelling in de publieke zaak.

1.
 tegenwoordige tijd staat, zoo schrijft men in de
 "Sumatra" van 27 Maart 1925, in het teeken van
 politiek.
 wil men in den strijd om het bestaan mededingen,
 moet men wel belang stellen in hetgeen dagelijks
 politiek gebied en in eigen omgeving gebeurt.
 ik onderwerp, dat met de algemeene politiek in
 land staat, wordt in Ned.-Indië geregeld door het
 aardigen van Wetten, Koninklijke Besluiten en Or-
 manties, waarvan de inhoud de belangen raakt van
 volksgroepen, terwijl men thans ook andere met
 en macht bekleede Colleges, zooals o.a. Gemeen-
 ten, aantreft, die de plaatselijke belangen, met
 van Gemeentebesluiten, regelen.
 ook die besluiten staan in verband met de po-
 de economie en de industrie van het land.
 schrijver hoort zoo dikwijls de bewering vol-
 den, dat de groote massa geen belang stelt in den
 teken gang van zaken, omdat deze haar hoofd
 wil breken met die ingewikkelde kwesties,
 zoo ook, omdat men in de meening verkeert, dat
 menschen met de politiek, het levensgeluk van de
 menschen niet bevordert.
 Hij voegt er echter terstond aan toe, dat zulk een
 richt op vergissing berust, omdat de uitgevaardigde
 lingen niet de belangen van een bepaalde volks-
 raken, doch wel die van allen, waarmee ieder-
 te maken heeft en dat men daarvan dus op de
 ge moet zijn, ook in zijn eigen belang.
 ant de wetgever, die op overtreding der uitgevaar-
 de beschikkingen straffen stelt, gaat uit van de stel-
 dat iedereen wordt geacht bekend te zijn met
 bepalingen van de wet.
 is zoo dikwijls de onbekendheid daarmee, die

Oost- en West-Ind. Literatuur-Overzicht.

„Pa' Van der Steur.
 In zijn blad: De kleine Bode van Huis, vertelt Joh.
 van der Steur, directeur van het Opvoedingsgesticht
 Oranje-Nassau te Magelang, hoe zijn zestigste verjaar-
 dag is gevierd, voor welke gelegenheid zoovele onzer
 lezers hun penningske hebben geofferd. Mijn verzoek,
 om 60 centen met mijn zestigsten verjaardag, zoo vertelt
 Pa van der Steur, heeft zoo ingeslagen, dat wij alles wat
 wij in de oorlogsjaren en in de moeitelijke jaren daarna
 aan financieel evenwicht hebben verloren, thans geheel
 kunnen herstellen. Mijn wensch is meer dan vervuld.
 Ik kan weer deponeren op de Bank, wat ik de laatste
 jaren er heb afgehaald. Mijn oprechten dank aan u
 allen. Ik heb f 42.624.29 ontvangen.
 En dan vertelt hij verder van de feestviering: hoe op
 den 10 Juli 's morgens om half vijf zijn jongens al met
 het heele muziekkorps voor zijn bed stonden te blazen,
 hoe het verder telegrammen, brieven, kaarten, taarten,
 limonade, wissels, bloemen en geldgaven regende, hoe
 er den 12den een godsdienstoefening was in de hem af-
 gestane kerk, hoe de gouverneur-generaal hem telegra-
 fisch, de regent en anderen hem mondeling geluk
 wenschten, enz.

INROESTBAAR STAAL
 Dessert- en Fruitmessen worden niet meer aan-
 tast door azijn, mosterd, fruit, enz. Messenplank
 onnoodig. Alleen afwassen. Voordeelige prijzen
Het Ideaal voor de Tropen
WONDERIE'S STAALWARENHANDEL
 Vestigd Ao. 1839 Achterom 17, Den Haag Tel. 13602
 Staalwaren in de grootste sortering verkrijgbaar

Mevr. JOH. VAN DER WISSEL
Goudsbloemlaan 8
DEN HAAG
LEERARES PIANO- EN
ENSEMBLESPEL
SPREEKUR VAN 1.30 TOT 2.30

BRIEVENBUS - PRULLEMAND

Dit is vaak de weg, die uw reclame-
 drukwerk aflegt, terwijl het moet zijn:

BRIEVENBUS- HUISKAMER OF KANTOOR

Tegenwoordig vindt men zoóveel druk-
 werk in de bus, dat het aankijken niet
 waard is, dat telkens het heele zaakje
 dadelijk weggegooid wordt. Uw druk-
 kosten, bezorgloon of porto, alles is dan
 óók weggegooid!
 Waarom dan geen reclamedrukwerk rond-
 gezonden, dat door zijn aantrekkelijkheid
 opvalt, gelezen en vooral: bewaard wordt?
 Zulk drukwerk krijgt U niet van knoei-
 drukkerijtjes en evenmin van Multiplic-
 tors, doch wel van de
N.V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
NOBELSTRAAT 20 * DEN HAAG

FRANÇOIS BLOM'S
MODERNE KOOKKUNST
HET UITGEBREIDSTE
KOOKBOEK
 GEB. IN LINNEN STEMPELBAND
f 5.50 :: f 5.50
 VERKRIJGBAAR BIJ DEN BOEKHANDEL EN BIJ
 DE UITGEEFSTER NOBELSTRAAT 20 DEN HAAG
N.V. DRUKKERIJ TEN HAGEN

't SPORTHUIS
GRAVENSTRAAT 1 opp. Bonneterie
THE HAGUE TELEF. 16606

HABERDASHERY
EXCLUSIVELY ENGLISH
RAINCOATS FOR LADIES AND GENTLEMEN
SPORTCLOTHING
RIDING BREECHES
PLUSFOURS
PULL OVERS

Boorden

Landhuis Hilversum.

TE KOOP mooi Landhuis aan hoofdweg, 7 Kamers, Keuken, Kelder, Zolder, Voor- en Achtertuin met steenen schuur.
Prijs f 7500.— en een van f 7000.—.
Hypotheek beschikbaar.
Te bevragen MOKVELD—SCHAAP, Laarderweg 125, Boschdrift 40, Tel. 1971, HILVERSUM.

En ten slotte zegt hij, hoe hij het geld heeft besteed: Ik heb van het vele geld dadelijk f 25.000 belegd bij de Escompto Maatschappij als „fonds tot hulp in nood“. Ik heb mijn groote Mulojongens en werkljongs, welke altijd veel op straat zijn, laat van de school en het werk komen, een regenjas gegeven. Ik heb alle potjes en fondsen in orde gemaakt, waar in de moeilijke jaren van geplukt was en kan dus weer eens adem halen en het lest het best. Ik nam in de verjaardagweek 7 nieuwe kinderen op om te helpen en daar is het om te doen.
(Vaderl.).

Het onderzoek naar den Inlandschen welvaartstoestand.

Aan het officieele rapport over den welvaartstoestand in het gewest Soerabaia, dat in hoofdzaak antwoorden bevat op diverse door den met het onderzoek belaste controleur B. B. mr. Fizez de Malinez van Ginkel aan den resident van Soerabaia gestelde vragen, ontleent het Soer. Hdbl. de volgende conclusies:

De Inlandsche bevolking van de hoofdplaats Soerabaia is inderdaad sedert de laatste jaren economisch merkbaar achteruit gegaan.

Dit blijkt in de eerste plaats uit de kohieren der inkomstenbelasting, die voor de Inlandsche bevolking belangrijke vermindering aantoonen.

Voorts is merkbaar, dat vele kleine ondernemingen en bedrijven, die vroeger in handen waren van inlanders, verdwijnen; de kleine neringdoenden gaan in loondienst werken bij kapitaalcrachtiger bedrijven van Chinezen of Europeanen.

De opbrengst der gemeente-passers te Soerabaia in 1924 is, vergeleken met 1923, teruggelopen van f 508.000 tot f 468.000; en deze achteruitgang heeft zich in de eerste maanden van 1925 voortgezet.

De runderslacht in dezelfde gemeente liep in die jaren terug van 41.680 tot 39.606 stuks.

Een kleine groep der Inlandsche bevolking n.l. de huiseigenaren, hebben zich economisch weten te handhaven.

Overigens is in alle lagen der Inlandsche bevolking achteruitgang, het sterkst onder neringdoenden.

In dit verband zij opgemerkt, dat een groot deel van de te Soerabaia werkende koelies, en wel voornamelijk havenarbeiders, van elders afkomstig zijn, en wel van Madoera, Noord-Soerabaia en Goenoeng Kendeng. Zij keeren geregeld naar hun kampongs terug, zoodat werkloosheid en verminderde welvaart onder deze categorieën niet direct in de stad waargenomen worden.

Van de meer intellectuele groepen der bevolking, zooals lager overheidsperoneel en personeel der particuliere bedrijven, is in het algemeen een groot percentage werkloos.

Afgestudeerden der H.B.S., M.T.S., Mulo, kweek-, normaal-, ambachts- en H.I.-scholen kunnen moeilijk een emplot vinden, waarin zij hun ontwikkeling kunnen productief maken.

Er zijn Inlandsche jongelui met diploma K.E.S., die zonder loon als volontair werken of dienst doen als gewoon mandoer op een salaris van f 1 daags.

Voor hooger ontwikkelden, uitgezonderd wellicht momenteel op technisch gebied, is de markt nog zeer ruim.

Kleurschakeeringen uit „Oedaya“.

Als nitgave van de N.V. „Adi Poestaka“ te 's-Gravenhage zal dezer dagen verschijnen een bundel opstellen van Raden Mas Noto Soeroto, getiteld als volgt: Nederland en Indonesië, Nieuwe terminologie, De moeilijke middenweg, Nationalisme en critische geest, Nationalisme en vaderlandsliefde, Hollandsche gedachten en Javaansche gedachten, Zelfverwezenlijking en coöperatie, Kaste-geest en klasse-gevoel, Politieke macht en moreele vrijheid, Cultuur en civilisatie, Oost en West, Intellect en karakter, Ochtendgloren.

Het prospectus vermeldt: In deze „Kleurschakeeringen“ vindt men den oorsprong van het streven van den heer Noto Soeroto tot het verwekken van versterkende positieve stroomingen onder zijn nu nog negatief denkende extremistische landgenooten, waartoe de wrijving met enkele hunner organen en vereenigingen een gelukkige aanleiding gaf.

Deze serie artikelen zijn bedoeld als toelichting en aanvulling voor zijn veelbesproken rede: „Nederland en Indonesië“, waarmee het onderwerp werd ingeleid, dat hem in een reeks beschouwingen leidde tot een climax van gevoelens van waachtige vaderlandsliefde en Oostersche wereldvisie, waarvan de navolgingen zich ongetwijfeld spoedig in veler harten zullen doen gevoelen.

Het terrein waarop de heer Noto Soeroto zich thans beweegt doet den dichter van een nieuwe zijde kennen

N.C. HOOGTEIJLING
van Noord tot Zuid van West tot Oost

VERHUIZINGEN
OVER DE GEMEELE WERELD
25 VAN BLANKENBURGSTR. 109

BERGPLAATSCHEN
VOOR
INBOEDELS
OPSLAG-BAGAGES

TELF. 32615

WINKEL VOOR DE BEHANGERIJ
Frederik Hendriklaan 283
TELF. 50910
DEN HAAG

Het soliedst adres
voor Electriche benoedigheden
en Installeeren van electriche
geleidingen, is

M. A. VROLIJK
Thomsonlaan 41 Telef. 35618
'S-GRAVENHAGE

Alle voorkomende reparatiën tegen concurrerende prijzen.

Een goed en billijk adres
voor
prima Thee en Koffie
is

Thee- en Koffiehandel
Noordeinde 105a
's-Gravenhage Telefoon 12413

G. A. v. Monsjou, Horlogerie, Optique
Valkenboschpl. 19 - Tel. 32167 - Den Haag.
Brillen en So Easy.
Amerikaansche Optiek. Recepten H.H. Oogartsen.
Magazijn van Uurwerken. Reparatie-Inrichting.

PIERRE J. MOOIJMA
le KLAS DAMES- EN HEERENLEERMAKERIJ NAAR M
FRANKLINSTRAAT 141 - DEN HAAG

Coupe Minister London. Pasvorm gegarandeerd. Specialiteit in het veranderen van niet-passende Dames- en Heerenkleding. Vakkundig chemisch Reinigen, Keeren, Repareeren en Oppereeren van alle voorkomende kleding. Ontvangen een pracht Collectie Engelsche en Schotsche Stoffen waarvan de stalen op aanvraag te bekomen. :::: Betalingsconditiën volgens overeenkomst.

TELEPHOON 30955 EVEN OPBELLEN

en doet ons denken aan de kenschetsende woorden indertijd door „De Maasbode“ aan hem werden. Deze schreef n.l. zeer terecht, dat er nog ander slot van rekening klemmender en dwingend bestaat dan dat van politici en volksleiders, het gezag der ideeën en idealen, bij wier gratie beeld de denkers en dichters macht oefenen op menschen, óók tot lang nadat de politieke gezag dood en begraven zijn. En verder voelt hij even taan dat de Indonesiër, die het landeigen kan heeft weten saam te vatten met waachtige eelen van Nederlandsche Cultuur, van huis uit meer heeft dan een stuk of wat menschen, die tot weinig anders hebben gedaan dan schimpen tegen Nederlandsche Cultuur, zonder zelf het bezit van waachtige Indische Geestesbeschaving in haarheid en diepte te bewijzen“.

De Indische Mercur.

No. 38 (van 18 Sept.) bevat o.m. Voorloopige deelingen over den stand van het onderzoek naar oorzaken van de „Instervingsziekte“ bij de cacao (Suriname), door Dr. D. S. Fernandes, besproken Prof. Dr. F. A. F. C. Went. — De Deli-Plantersvergadering over het kolonisatie-vraagstuk. — Kinderarbeid, vrouwenarbeid in Deli. — Het Ned.-Indisch schiedverkeer met het buitenland gedurende 1924. Overzicht van den buitenlandschen handel van Indië in 1924. — Kultuurberichten. (De suikercultuur in Indië. — Inlandsche landbouwgewassen op Java, Madoera). — Kleine mededeelingen. — Arbeidsveranderingen. (Arbeidskrachten in de cultures). — Financieringen en verslagen, zoodat de overige vaste rijken. — De aff. Handelsmuseum van het Kol. Instituut geeft recente literatuur over vezelstoffen, plantenteen en bodemvraagstukken.

Algemeen Landbouwweekbl. voor Ned.-Indië.

Hoofdzakelijke inhoud van No. 7 (15 Aug.). Een inzicht met den heer Odo van Vloten (over cultuurgelegenheden). — Bewaarmethodes voor rubberplanten. — Rubberartikelen en hunne toekomst. — De grooting 1926 van Landbouw, Nijverheid en Handel den Volksraad (vervolg). — Wortelziekten bij Indië (vervolg). — Sprokkelingen uit de buitenlandsche literatuur. — Treub over de Gouvernements Theeondernemingen. — Is exportbelasting op rubber mogelijk? — De rosmokkelarij. Geweldige winsten.

De Indische Culturen.

Uit den inhoud van No. 15 (1 Aug.). Anthusiumsoorten hoorende tot de groote familie der Araceae of Arokelken, door J. J. Smith. — Filtreerbare smetstofmoleculen, door C. J. J. van Hall. — Aaltjes, Robusta-koffie, door Dr. W. Bally. — Bemesting van rubberplanten. — Machinale grondbewerking bij de kerindustrie op Java. — De ontwikkeling der bietsindustrie. — Uit buitenlandsche tijdschriften (Lijst van papier. — Roselle vezel. — Palmolie en hare stelling).

De Indische Post.

Behalve een aantal bijdragen die niet rechtstreeks op Indië betrekking hebben, bevat het Nr. van 8 een causerie over hen die gaan en komen (Min. van De Graaff en Welter). — Een vervolg op de beschouwing van L. over de welvaart der bevolking op Java. — Uit den Volksraad. — Het luchtverkeers-vraagstuk voor Indië (vervolg). — Rimboeverhalen, door Toewan.

Indië. Geïllustreerd Tijdschrift.

Afl. 13 (16 Sept.). Het zieleleven der Indonesiërs (vervolg), door N. — Eenige afbeeldingen betreffende de Nederlandsch-Japanische betrekkingen in het der 19e eeuw met tekst van Dr. J. Feenstra Kuiper. — Beëdiging van officieren (te Bandoeng), door Vischteel, door Haria Soemarta (foto met toelichting).

De Mijningenieur.

No. 8 van den 6en jaarg. bevat o.a.: Diamantwinning op Landak, door J. de Kroes. — De petroleumpolitiek, door Dr. Ir. J. K. van Gelder. — Bescherming van den bodemgrond, door Ir. L. H. Krol. — De ontwikkeling van de radiumindustrie, door Ir. Grandjean. — Herdenking van het 75-jarig bestaan van den Dienst van den Mijnbouw.

De Tropische Natuur.

Afl. 8 (Aug.). Indische monstrositeiten (uit de dierenwereld en ook afwijkingen van het normale type) het menschenras: albino's, door S. Kalf (met ill.). — Eendagsorchideën, door Ch. Coster (met ill.). — Kleine mededeelingen (Visschen uit een kratermeertje).

PLAAT- en KUNSTHANDEL - SPIEGEL- en LIJSTENFABRIEK
P. J. CRAMWINCKEL Jr.
Den Haag, PIET HEINSTRAT 36, Telefoon 11906
Enorme keuze Gravures, Platen, Etsen enz.
Encadrementen in alle stijlen. — BILLIJKE PRIJZEN
Export naar de Indië. Vele attesten van Ind. fam. ter inzage

J. MOOIJMAN
SEGBROEKLAAN 2 - 's-GRAVENHAGE
Kruidenierswaren, Comestibles
en Vleeschwaren
 BEZORGING DOOR DE GE-
 HEELE STAD ZONDER PRIJSVERHOOGING

Overzicht van de Inlandsche en Maleisch-Chineesche
 1925 No. 33. (Bureau voor de Volkslectuur en aan-
 verwante aangelegenheden te Weltevreden).

Boek van Strafrecht. Met aantekeningen en ver-
 gingen ten dienste van de politie, door W. L. H.
 Henke. Bewerkt voor Nederlandsch-Indië, door
 J. Welbergen. Voorzien van een alfabetisch register.
 Uitgeverij tot Januari 1925). (Dokkum, 1925).

Uitgave van den Dienst der Belastingen in Neder-
 landsch-Indië. Rubber. De rubbercultuur in het alge-
 meen en de rubbermarkt van 1911—1921. 2e Aanvulling
 1923—1925. (Weltevreden, 1925).

Jaarboek van het onderwijs en de opvoeding der R.K.
 kerk in Nederland en Koloniën. Uitgave van het R.K.
 Bureau voor Onderwijs en Opvoeding. ('s-Gravenhage,
 1925).

Het fokken van paarden in Indië, door W. A. Schraa-
 ven. (De Indische Boerderij, 24 Juli '25).

De betekenis van eenige Javaansche plaatsnamen. —
 zodiak-bekers door v. d. B. (De Indische Verlofgan-
 ger, 18 Sept. '25).

De herziening van de Indische staatsinrichting en het
 westersche kapitaal in Indië, door Mr. Dr. H. K. A. van
 Oostendorp. (Handelsberichten, 17 Sept. '25).

Handleiding bij het onderwijs in de waterbouwkunde
 en de technische scholen in Nederlandsch-Indië. Be-
 werkt naar ir. Th. D. van Maanen's: De irrigatie in Ned-
 erland, door Ir. A. W. A. Jacometti. (Weltevreden, Visser
 Co.).

Indische menschen en dingen. (De Poenale Sanctie
 behandeld). (Haagsche Post, 19 Sept. '25).

Javaansche beeldjes, door F. Gericke (Elsev. Maand-
 schrift, 1925, I, bl. 423).¹⁾

Mededeelingen over officiersfamiliën in Suriname,
 door Fr. Oudschans Dentz. (De Navorscher, 1925, bl.
 10).

Feesten van de Klingen, door Annie Salomons.
 (Nieuwe Werken, 1925, bl. 289).

De wordingsgeschiedenis van de haven van Sa-
 arloos, door C. G. Vattier Krane. (Groene Amsterdam-
 mer, 9 Mei '25).

Ratoe Kidoel's offer, door Ys. Vissel. (Nieuwe Gids,
 1925, I, bl. 695).

Metaalwerk. I. Indonesisch smeedwerk, door J. A.
 Schreier Jr. Met afb. (Elsev. Maandschr., 1925, II, bl. 23).

Indische arbeiders, door M. A. J. Kelling. I. De Java-
 ners. II. De Chinezen. (Groene Amsterdammer, 11 en 18
 Sept. '25).

Het sprookje van Sterke Hans in Oost-Indië, door Jan
 Vries. (Ned. Tijdschr. voor Volkskunde, XXIX, bl. 97).

Nieuwe Uitgaven.

Van het Agentschap G. Kolff & Co. te Leiden ontving
 de redactie ter bespreking (wat in dit blad uiteraard
 alleen slechts „aankondiging“ kan zijn): Sexueele op-
 voeding, de taak van de ouders en van de school, een
 psychologisch-paedagogische beschouwing door A. E. C.
 van Saarloos te Weltevreden. Met „schuwheid“ wordt
 bedoeld dadelijk door den schrijver in zijn Voorwoord
 uitgegeven hoe men, in het algemeen, nog heden ten
 dage tegenover deze gewichtige problemen staat, zoo zij
 worden aangeoerd. Elke ernstige voorlichting, elken
 vrouwden gids — en met zoodanig een hebben we
 te doen — op een gebied dat nog veel duisters be-
 deelt, kan niet genoeg gewaardeerd worden. Immers, met
 de struisvogelpolitiek, welke op dit terrein nog maar al
 te veel heerscht, dient in dezen tijd toch gebroken te
 worden; er is genoeg voor geboet. Moge dit werkje
 een bijdragen tot verheldering der begrippen omtrent
 de dingen, welke de hoogste belangen der menschen
 raken en een groot debiet vinden bij ouders en opvoe-
 ders der jeugd.

Met hetzelfde doel werd ons toegezonden een nieuwe
 catalogus, No. 22, door de bekende N.V. Constructie-
 en Werkplaatsen v.h. Du Croo en Brauns, hoofdzetel Am-
 sterdam. Deze smaakvol samengestelde catalogus, typo-
 grafisch zeer goed verzorgd, bevat een paar honderd
 afbeeldingen van de meest uiteenlopende artikelen,

Deze en de volgende titels werden nog niet in het Lit.-overzicht
 opgenomen en zijn ontleend aan Nijhoff's Index van Mei—Juli 1925.

Voor Hondenartikelen:
 Voerkrachtvoeder, Dogcakes, Hokken, Manden, Stoelen,
 Halsbanden, Lijnen, Transporthokken, enz.
IS HET ADRES:
P. H. VERSEVELDT
 Fred. Hendriklaan 204 - 's-Gravenhage - Tel. 53384
 (Voortzetting der zaken v. d. Fa PETERS & Co., Parkstr. 97)

Ringers Chocolate

1ste klasse Ned. Fabrikaat RINGERS - Rotterdam Alkmaar

alle met afmetingen en/of beschrijvingen, — behoo-
 rende tot de metaalindustrie en welke de N.V. in hare
 fabrieken en werkplaatsen vervaardigt „van een een-
 voudige klemplaat af tot een complete locomotief“, zoo-
 als het in den Catalogus wordt uitgedrukt. Is deze cata-
 logus vanzelf bestemd voor belanghebbenden, voor in-
 dustrieelen en handelaren, wie als leek belang mocht
 stellen b.v. in de structuur eener locomotief, zal de
 kennisneming van dit boekwerkje bevredigen, omdat
 hem daaruit duidelijk wordt datgene wat een geleerde
 verhandeling in een wetenschappelijk werk soms niet
 vermag te doen.

Eveneens kwam de redactie in het bezit van een werk,
 haar door den Uitgever J. Morks, Jan Pietersz. Coen-
 straat 13, Den Haag, welwillend ter beoordeeling aan-
 geboden en getiteld: Het Bankwezen in Nederland, door
 Dr. A. Sternheim, In Nederlandschen en Engelschen
 tekst, voorzien van een inleidend woord van Prof.
 Treub. Een prachtig werk, dat den uitgever tot eer
 strekt! Meer dan 50 bankinstellingen worden er in be-
 handeld, d.w.z. dat het werk behalve photo's van be-
 kendende personen op het gebied van het geldwezen, een
 50-tal afbeeldingen bevat van de zetels dier instellingen
 met beschrijvingen van haar ontstaan, ontwikkeling, met
 bedrijfsresultaten en balansen, met de namen der be-
 stuurders, kortom met de voornaamste wetenswaardig-
 heden welke in een uitgave als deze, een compleet
 overzicht, niet kunnen ontbreken.

Dat deze uitgave niet slechts voor hen die in het bank-
 wezen werkzaam zijn van groot nut is, daarnaast voor
 den handel en de industrie, maar voor allen — en hoe
 ontelbaar velen zijn dat niet — die belang hebben bij,
 of stellen in den gang van het economische leven in
 Nederland, behoeft geen nader betoog. Aan bewerker en
 uitgever een woord van hulde voor het doen verschijnen
 van dit waardevol boekwerk.

De Redactie mocht verder een bundel poësie ont-
 vangen, getiteld: „Zeedrijfsel“, door Megaleep. Uit-
 gave de Vogel, N. V. Algem. Boek- en Handelsdrukkerij
 v.h. Batteljee en Terpstra te Leiden.

Dit met zeer veel zorg uitgevoerde boekwerk bevat
 behalve grootere en kleinere gedichten ook een aantal
 prozastukjes. Deze en ook de verzen zullen zeker de
 aandacht trekken van bellettristen maar ook van letter-
 kundigen.

Suriname.

Verschenen is het wetsontwerp tot vaststelling der
 Surinaamsche begrooting voor het dienstjaar 1926.

De indiening der begrooting heeft dit jaar buiten-
 gewoon vroeg plaats gevonden. Gemakkelijk te volgen
 is de memorie van toelichting niet en de Kamerleden,
 die geen accountants-opleiding hebben gehad, zullen
 daar heel wat aan te kauwen hebben. Een aangenamen
 indruk maakt de begrooting niet. Het is versobering en
 nog eens versobering, beter gezegd: afbraak en nog
 eens afbraak.

Aan het overzicht, dat de N.R.Ct. van de toelichting
 geeft, ontleenen wij hetgeen hier volgt:

De nog steeds geboden versobering van den lands-
 dienst komt ook in deze begrooting weder tot uiting.
 Opnieuw worden nagenoeg alle begrotingsafdeelingen
 aan uitgaaf lager geraamd, terwijl het ontwerp geen
 nieuwe voorzieningen van eenige geldelijke betekenis
 bevat. Een uitzondering vormen alleen de afdeeling
 onderwijs o.m. met f 20.606 meer, inzonderheid wegens
 hogere uitkeeringen aan het bijzonder onderwijs en
 de afdeeling brandweer met f 1000 meer, in verband
 met de prijsstijging van uit Nederland te betrekken be-
 noodigheden.

De uitgaven zijn in het ontwerp geraamd op
 f 7.479.637, de inkomsten op f 4.321.121, het nadeelig
 verschil alzoo op f 3.158.516, van welk bedrag f 631.000
 door leening wordt gedekt, zoodat de rijksbijdrage op
 f 2.527.516 is geraamd.

Deze cijfers waren, volgens de voorloopige begroo-
 ting 1926 f 8.051.300, f 4.901.121, f 3.150.179, f 631.000
 en f 2.519.179 en volgens de begrooting voor 1925
 f 8.078.081, f 4.720.565, f 3.357.516, f 830.000 en f 2.527.516.

De verminderingen der uitgaven beloopt in de be-
 grooting een bedrag van f 331.663, de verhoogingen een
 bedrag van f 10.000, met welk bedrag de post uitkeerin-
 gen ten behoeve van het bijzonder onderwijs ver-
 hoogd is.

Wat de ontvangsten betreft wordt o.m. meegedeeld,
 dat de raming der opbrengst in 1926 van de gezamen-

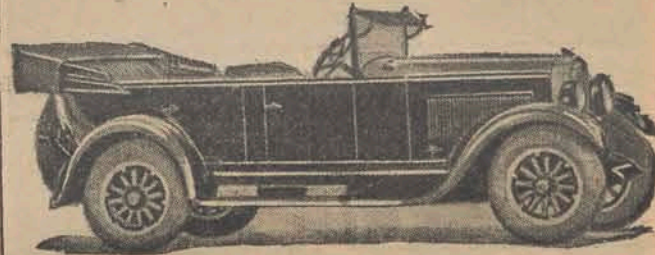
ARTISTIEK BESCHILDERDE

en Geprepareerde zijden Salon- en Schemerlampen
 Japansch systeem.
 Zorgvuldige afwerking en matige prijzen. Diverse electr.
 apparaten, z. a. Stofzuigers, Melkkokers Strijkijzers enz.
 Leveringen, aanleg en herstellingen op Electrotechnisch
 gebied.

„ELECTRO-ARTI“
 Toonkamers - REGENTESSEPLEIN 1 - Den Haag

Magazijn van
Heerenhoeden en Pelterijen
EDUARD PELGER
 Prinsestraat 35 - Den Haag
 Telefoon 13902

Garage T. VERSEVELDT
 Nassau Zuilensteinstraat 47 Telefoon 11202
DEN HAAG

Levering van alle soorten Automobielen
 en Motorrijwielen
STALLING
BENODIGDHEDEN - OLIE en BENZINE

Modemagazijnen
HENNEMAN & PLUKKER
 Valeriusstr. 28-38
DEN HAAG
Grootste Speciaal Magazijnen
 in Japonnen, Blouses, Rokken,
 Peignoirs, enz. enz.
 Gedurende den Winter steeds nieuwe zen-
 dingen volle Blouses en Japonnen voor Indië

Piano's
 en vleugels
DUCANOLA
 NON PLUS ULTRA
 F. A. C. F. VAN DER DOES
 LANGE HOUTSTRAAT 9
DEN HAAG
 BREDA-MAASTRICHT
 Vraagt
 catalogus

P. DE KAT ANGELINO
MOEDRA'S OP BALI
 MET 60 TEEKENINGEN VAN
 TYRA DE KLEEN
 PRIJS gecart. f 9.— geb. in geh. linnen f 11.50
 „Hoe voortreffelijk zijn de priesters zelven geteekend. Met
 goed overleg is, zoowel in de serie Boeddha priesters als in die
 van de Sjiwa-priesters, iedere persoon tweemaal geteekend,
 van voren en van terzijde, daardoor wordt de houding van
 het lichaam en in 't bijzonder van de handen zeer duidelijk.“
 (N. Rott. Crt.)
 Uitgave v. d. N.V. „ADI-POESTAKA“, Den Haag

NEDERLANDSCHE HANDEL - MAATSCHAPPIJ

Gestort Kapitaal / 80,000,000.-
Statutaire Reserve - 20,536,861.-
Buitengewone Reserve - 22,660,000.-

Hoofdkantoor: AMSTERDAM.

Agentschappen te ROTTERDAM en 's-GRAVENHAGE.

Vestigingen in Nederlandsch-Indië,
Straits-Settlements, Britsch-Indië, China en Japan.

In- en Verkoop van Wissels en Telegrafische Transferten
Incasseringen en Financieringen.

Schriftelijke en Telegrafische Credieten.

Reiscredietbrieven.

Deposito's.

Rekeningen-Courant.

Administratie van Effecten en alle andere Bankzaken

Berijdt

Gazelle

Geen beter Hollandsch rijwiel

J.F. VROLIJK ZOUTMANSTR. 10^A
TEL. 34725
's-GRAVENHAGE.

DE BAS & Co., Bankiers
HEERENGRAGHT 17 - 'S-GRAVENHAGE

BELASTEN ZICH MET ALLE BANKZAKEN

:: Safe-Inrichting ::

"Aurora"

**NED. IND. VEREENIGING TOT ONDERLINGE
VERZEKERING OP HET LEVEN.**

HOOFDKANTOOR: TE BATAVIA

Directeur van het bijkantoor voor Nederland:
E. H. CARPENTIER ALTING
R. J. Schimmelpennincklaan 20, Den Haag

B. G. TAL, Accountantskantoor
Stille Veerkade 24 's-Gravenhage
Telefoon 16110 en 16111

Contrôle, bijwerken van administraties
Behandeling van belastingzaken
ADVIEZEN, OP BEDRIJFS-ECONOMISCH GEBIED

ZOUTMANSTRAAT 42 DE RENTEKAS 's-GRAVENHAGE

Effecten - Coupons - Rekening-Courant

Spaarkas renteverg. 4 pCt.

Safe-Inrichting

lijke middelen, waarmede de landvoogd bij de samenstelling van het ontwerp rekening heeft gehouden, f172.556 hooger gesteld is dan de voor 1925 geschatte opbrengst der belastingen en landheffingen; deze raming werd op f180.556 gebracht bij nota van wijzigingen van gemeld ontwerp.

Het bedrag der uitgaven, welke door leening mogen worden gedekt, is f631.000 of f199.000 minder dan de op de begroting voor 1925 geraamde gezamenlijke uitgaven van dien aard.

Bij de artikelsgewijze bespreking der ontvangstposten wordt o.m. betreffende de rente wegens door het Immigratiefonds uit 's lands kas ontvangen voorschotten meegedeeld, dat de bestrijding van de kosten van werfing, aanvoer, eventueelen terugvoer van de immigranten geschiedt door tusschenkomst van het „Immigratiefonds”. Bedoelde kosten worden gezamenlijk gedragen, voorloopig in de verhouding 1:1 door het fonds, dat daarvoor een beroep mag doen op 's lands kas, en de ondernemingen, waarop de aangevoerde bevolkingselementen onder werkovereenkomst worden geëmployeerd; deze betalingsverhouding geldt voorshands tot en met het jaar 1930.

De omstandigheid, dat Suriname ten deze zijn bijdragen voldeed door het vragen en verkrijgen van kasvoorschotten van Nederland, is intusschen aanleiding geweest tot het ontstaan van een misverstand. Men is deze voorschotten gaan beschouwen als te zijn verleend aan het Immigratiefonds en zulks in afwachting van de uitkeering van de opbrengst van leeningen, waarbij deze vlottende schuld van Suriname zou worden geconsolideerd.

Die voorschotten, zoo redeneerde men verder, dragen alzoo ook voor het fonds het karakter van verzekeringposten. Indien nu aan het fonds voorschotten werden verstrekt door uitkeering van gelden, welke Suriname als kasvoorschotten van Nederland had ontvangen, lag de gevolgtrekking voor de hand, dat het Immigratiefonds aan Suriname voor die voorschotten dezelfde rente had te betalen als Nederland voor kasvoorschotten van Suriname verlangde.

Aan dezen gedachtengang dankt het in de voorloopige begroting voor 1926 opnieuw opgenomen Middel B no. 56 zijn ontstaan: het geeft aan het bedrag, dat het fonds in dat jaar naar raming aan Suriname te betalen zal hebben als rente van de voorschotten, welke het in afwachting van de uitkeering der opbrengst van leeningen op langen termijn van het land geacht wordt te hebben ontvangen.

Het Immigratiefonds heeft echter niets uit te staan met de wijze waarop Suriname zijn aandeel in de immigratiekosten wil financieren. Ten onrechte zijn de bijdragen aan het fonds, waarmede de loopende uitgaven zijn voldaan, als voorschotten aan dat fonds beschouwd. Deze bijdragen dienden slechts ter aanvulling van het van de plantages ontvangen aandeel in de immigratiekosten, voor betaling van het geheel waarvan het fonds aansprakelijk is. De gevolgen van dezen onjuisten gedachtengang zijn, in verband met de omstandigheid, dat de ongunstige tijden aan een consolideering van de ten behoeve van Suriname geaccumuleerde vlottende schuld in den weg hebben gestaan, eerst nadat de regeling eenige jaren heeft gewerkt, aan het licht gekomen.

Met de eischen van een deugdelijk geldelijk beheer is de voortzetting van den besproken rentevergoedingsmaatregel niet overeen te brengen.

De onderhavige rentepost, waarmede bij de voorloopige begroting tot een beloop van f330.000 rekening is gehouden, is dientengevolge niet opgenomen in de opsomming van de middelen en inkomsten, voorkomende in art. IV van het wetsontwerp en evenmin in den bij dat ontwerp behoorenden ramingsstaat der ontvangsten in 1926.

Met de afvoering van dit middel wordt thans weder een belangrijke stap gedaan voor het verkrijgen van de zuivering der Surinaamsche begroting, waarmede bij de begroting voor 1924 een aanvang is gemaakt.

De paragraaf, die de Troonrede aan de overzeesche gebiedsdeelen wijdt, luidt:

„Het beheer van 's Lands overzeesche gewesten zal worden voortgezet in een geest welke met onze zedelijke roeping jegens die gewesten in overeenstemming is. Om in de toenemende behoeften van land en volk te kunnen voorzien is ruime toevloeiing van kapitaal onmisbaar. Gewaakt zal worden dat de belangen der Inlandsche bevolking niet door overwicht van dat kapitaal worden benadeeld.”

Is de eerste zinsnede wel in overeenstemming met de afbraak van het onderwijs in Suriname?

Slaat de tweede zinsnede ook op Suriname? meer dan voor de Oost-Indische gebiedsdeelen is toevloeiing van kapitaal daarheen onmisbaar. Hoe Regeering die toevloeiing kan bevorderen is meer in dit blad uiteengezet. De Regeering garandeert een zeker aantal jaren een winst van b.v. 3% aan die ondernemingen aldaar willen op touw zetten, die ondernemingen, mits goed opgezet en met behulp van hulpmiddelen gedreven, zonder twijfel groote winsten zullen opleveren, waagt de Regeering met deze garantie weinig.

Minister Colijn, die aan Suriname iets goed te heeft neme het initiatief.

Daarmede zal meer te bereiken zijn dan met de sobering.

Wij willen hier Zijner Excellentie's aandacht vestigen op het slot der rede door den oud-Gouverneur Lely 10 Februari 1921 in de Tweede Kamer gehouden:

„Ik wil zelfs nog een stap verder gaan en verklaren, dat, indien er ondernemende kapitalisten den zijn, die bereid waren om het risico van een ingerichte suikeronderneming in Suriname gedeeltelijk te dragen, ik van meening ben, dat er alle aanleiding zou bestaan voor de Regeering, om een dergelijke onderneming op krachtige wijze tegemoet te komen. Dit bijv. kunnen geschieden door de vereischte gronden zeer billijk voorwaardten uit te geven, door het nemen van aandeelen in zulk een onderneming, wellicht met bepaling, dat het overige kapitaal preferent is voor bepaalde rente, enfin, door vele middelen, die kunnen strekken om het particuliere kapitaal te prikkelen, zijn geld niet alleen in onze Oost, maar ook in de West te steken in de suikercultures.”

Als de Minister kennis neemt van de debatten bij behandeling van de begroting voor 1925 in de Tweede Kamer, zal hem blijken dat het hem aan den steun der Kamer niet zou ontbreken. En het zal Minister Colijn niet onbekend zijn dat er in Suriname suikerondernemingen zijn, die winsten behalen onder omstandigheden en met installaties, die in Oost-Indië zeker vruchten zouden opleveren.

Wij lezen in „De West” van 18 Augustus: Zaterdag heeft de heer Brandon een klein gezelschap in de gelegenheid gesteld, iets te zien van zijn onderneming op de Guadeloupe. Een oppervlakte van ongeveer vier twintig akkers is beplant met rijst, nadat de grootste deel van het terrein met behulp van een Guadeloupe land tractor was omgeploegd. De uitplanting is deeltelijk geschied met bibit, gedeeltelijk door zaai. Dit laatste is goedkoop, doch men kan dan niet de vruchtelijke bevoloen en het terrein moet dan in zoodanige staat verkeerden dat het wreed niet tegelijk opschieft de rijst. In dit opzicht schijnt wel eenige tegenslag de proef op Guadeloupe te zijn ondervonden, zoodat aanzienlijke uitgaven later noodig waren om de velden te zuiveren van onkruid.

De heer Brandon is echter tevreden met het resultaat zijner eerste proefneming. Hij had ook niet verwacht, dat alles dadelijk op rolletjes zou loopen, hoort met de opgedane ondervinding zijn voordeel te doen bij de verdere proefnemingen. Het einddoel van is om de productiekosten omlaag te brengen, door de Surinaamsche rijst zal kunnen concurreren op de wereldmarkt.

„De West” van 11 Augustus schrijft: „Een record. De donderbui die verleden Donderdag zich over onze stad ontlastte, blijkt in tensiteit het record te slaan van al wat tot dusver op dit gebied bekend was. In een half uur tijd viel 64 meter water. In totaal viel er dien dag 81 m.M. regen. Een regenval van honderd en meer m.M. in een etmaal is hier geen zeldzaamheid. Maar een neerslag van 192 m.M. in een half uur tijd is iets ongekenks. Deze hoeveelheid is ongeveer een tiende van den totalen jaarlijkschen regenval in Nederland. Men kan hier wel spreken van een wolkbreek.”

Curaçao.

Vurige kolen op des gouverneurs hoofd.

In ons blad van 4 Juni 1925 hebben wij den gebroken over de beslissing om den duurtetoelag te doen ophouden bij de bezoldigingen van f6000. Hooger, en wij weten, dat onze critiek instemming heeft gewekt ook buiten de kringen der belanghebbers.

Boomkweekerij JOH. KRAAYENBRINK
SOESTDIJK

**Adviezen
Plannen
Begrootingen**

Geïllustr. Prijscourant gratis op aanvraag

F. BARTELS,

Schenkweg 90 Den Haag.
DAMESKLEERMAKER EN BONTWERKER.
ONTVANGEN de nieuwste modellen
JAPONNEN, BLOUSES etc.

Hollandsche Bank voor West-Indië

Heerengracht 471 **AMSTERDAM** Tel. 31290 en 35290
CURAÇAO **CARACAS** **VENEZUELA**
 Belast zich met alle Bankzaken op West-Indië, Venezuela, Columbia en Midden-Amerika.

Incasseeringen
 Handelsinformaties
 Rembours- en
 Document.-Credieten

Wissel In- en Verkoop
 Credietbrieven
 Telegrafische
 Uitbetalingen

M. J. BLOKLANDER

ORGEL- EN PIANOHANDEL
 Bilderdijkstraat 4 DEN HAAG Telefoon 35992
 INRICHTEN VOOR DE TROPEN
 STEMMEN - REPAREREN
 Billijke prijzen Vakkundige garantie

Ziet hiertegenover nu, hoe de minister van koloniën de gouverneur wenschte behandeld te zien. Hij de ontworpen begroting voor 1925 heeft de Tweede Kamer f 5000.— traktementsverhooging voor de gouverneur geschrapt.

Wat lezen wij nu in de memorie van toelichting bij de begroting van „koloniën” voor 1926?

Minister van Koloniën a.i. acht het zijn plicht om een voorstel van gelijke strekking aanhangig te maken, waar nog altijd het bezwaar zich doet gelden, dat het huidige ambtelijk inkomen van den landvoogd als gevolg van den snellen opbloei van het aan zijn bestuur toevertrouwd gewest niet langer in eene juiste verhouding staat tot de voor eene passende bevoeding van het ambt vereischte uitgaven.

Schept namelijk die omstandigheid voor den landvoogd meer en meer toenemende representatieve verplichtingen, daarnevens doet zich het feit voor, dat in laatste jaren de levensstandaard in het gewest mede als gevolg van dezelfde oorzaak gestegen is. In dit verband verwijst de Minister naar hetgeen Minister Graaff ter verdediging van het bedoelde voorstel heeft aangevoerd in de vergadering der Tweede Kamer van 18 December 1924, dat het wel geen onredelijke verlangens mag heeten, dat de gouverneur van Curaçao althans eene zoodanige ambtelijke belooning geve, dat hij niet uit eigen middelen jaarlijks behoeft te passen, wat het Rijk hem te weinig aan inkomen schaft.

De „Algemeen Handelsblad” te lezen. De bezoldiging van den gouverneur bedraagt ook dan f 6000.— De stijging van den levensstandaard niet alleen de inkomens daar beneden en die boven f 20.000.—

De minister van andere ambtenaren kan gezegd worden, dat hij wel geen onredelijk verlangen mag heeten, dat zij een zoodanige ambtelijke belooning genieten, zij niet uit eigen middelen jaarlijks behoeven bij te passen, wat de kolonie hen te weinig aan inkomen schaft.

Men hebben vernomen, dat voor de niet-verhooging van sommige traktements ook wordt aangevoerd, dat de gouverneur geen duurtetoelag zou kunnen toekennen aan hen, wier bezoldiging door den Koning wordt gesteld, en dat daarom zelfs de Griffier en de Advocaat-generaal bij het hof van justitie, hoewel minder dan f 6000.— verdienen, voor den toeslag niet in aanmerking gebracht zijn. Zoo dit inderdaad waar zou het koloniaal bestuur zich er toch eens van op de hoogte moeten stellen, hoe 10 of 12 jaar geleden een formeel traktementsverhooging der hoofdambtenaren, bij K. B. bezoldigd, eerst haar beslag gegeven heeft, nadat door wijziging der begroting der koloniale Raad haar instemming daarmee betuigd had. „Wroegere duurtetoelagen??”

Andere begrotingscijfers.

Voorloopig moeten wij nog aan de groote pers de volgende cijfers ontleenen, daar wij zelf de begrotingscijfers nog niet ontvingen.

In de memorie van toelichting bij het wetsontwerp van vaststelling der Curaçaosche begroting van 1926 leent het „Handelsblad”:

De uitgaven zijn in het wetsontwerp 1926 geraamd f 2.580.829, de inkomsten op f 2.349.600, het nadeelverschil op f 231.229, geheel te dekken uit Rijksbijdrage.

De voorgaande voorloopige begroting voor 1926 waren bedragen resp. f 2.720.329, f 2.357.600 en f 362.729. De begroting voor 1925 waren zij als volgt uitgedrukt: f 2.378.311, f 2.128.405, f 249.906.

Voor 1926 worden dus geraamd meer inkomsten f 21.195, meer uitgaven f 202.518, zoodat de Rijksbijdrage f 18.677 lager kan worden geraamd dan het bedrag van 1925 toegestaan subsidie-bedrag.

De hooger raming der uitgaven houdt verband met de noodzakelijkheid tot het treffen van voorzieningen van verschillenden aard als gevolg van de sterke economische ontwikkeling voornamelijk van het eiland Curaçao; voorts is daarop van invloed geweest de omstandigheid, dat eenige, ter wille van beperking van uitgaven in de laatste jaren uitgestelde werken, thans noodzakelijk ter hand moeten worden genomen.

De vereeniging der protestantsche gemeenten op Curaçao.

Prof. dr. L. Knappert stelt ons in het gelijk tegenover de „Amigoe” (zie K. W. 14 Mei 1925) in onze betooging, dat de vereeniging der protestantsche gemeenten op Curaçao een uitvloeisel is van de godsdienstige eenheidspolitiek van Willem I, begunstigd door den toestand in de Lutherse kerk aldaar. In

een artikel „Koning Willem I en de protestantsche gemeente op Curaçao” in de September-aflevering van „De West-Indische Gids”, zegt dr. Knappert, na eerst des konings politiek in kerkelijke zaken en daarna den plaatselijken toestand op Curaçao geteekend te hebben: „Ik geef gaarne toe, dat de koning ook met dit alles rekening heeft gehouden, toen hij besloot zijne politiek van kerkelijke eenheid en vereeniging op Curaçao te beginnen.”

Uit de begroting van „buitenlandsche zaken”.

Naast de economische belangen bekleeden in de betrekkingen tusschen Nederland en Venezuela de aanrakingen van politieke aard, ook in verband met de nabijheid van de kolonie Curaçao, een zoo ruime plaats, dat het raadzaam is gebleken het consulaat-generaal te Caracas in een gezantschap om te zetten. Het ligt in het voornemen die omzetting te doen geschieden met ingang van 1 Juli 1926. (Alg. Hbl.)

Wat mag dit zijn?

De gouverneur heeft weer eens een „depêche” aan den Kolonialen Raad gezonden. In de Notulen van 20 Juli 1925 wordt de inhoud aldus weergegeven:

„Onder geleide dezer heb ik de eer den Kolonialen Raad aan te bieden afschrift van een van den Minister van Koloniën ontvangen missive dd. 17 Juni 1925, No. 13/188, handelende over de vraag, naar welke algemeene beginselen het begrotingsbeleid in den verloop zal dienen te worden gevoerd om de Landsfinancien blijvend een krachtigen grondslag te verschaffen, het Curaçaosch budget zuiver te houden en daaraan een gezond en stabiel karakter te verzekeren.

Ten einde Z. E. met de zienswijze van Uwen Raad in kennis te kunnen stellen, verzoek ik U mij die t.z.t. te willen mededeelen.”

De Raad besloot het stuk in de afdelingen te behandelen.

Landraadsverkiezing op Aruba.

Ten vervolge op ons bericht hierover van verleden week is zeker merkwaardig de volgende dankbetuiging van den gekozenen aan zijn vijf kiezers in de „Amigoe” van 22 Augustus l.l.:

Bij dezen betuigt ondergeteekende zijn hartgrondigen dank aan den HoogEdelGestrengen Heer Gezaghebber, aan de Eerw. Heeren fraters Lucius en Segismundus en de Heeren J. P. Babijn en Berónico Bislick voor hunne stemmen op zijn persoon uitgebracht bij de laatste verkiezing tot landraad.

Aruba, den 31n Juli 1925.

J. B. ARENDS.

Geschiedkundige Sprokkelingsn.

V. P. G.

In verband met de gangbare meening, alsof de zaak der vereeniging van de Lutherse en Hervormde gemeente op Curaçao zoo vlot liep, en de lange dure aan de Commissie tot de zaken der protestantsche kerken te wijten is, is van belang, dat de gouverneur 9 Mrt. 1822 in zijn jaarnaal overweegt, dat met zijn weten tot nog toe niets ten aanzien der vereeniging is tot stand gebracht, en dat het te voorzien is, dat er geen voortgang met de vereichte onderhandeling en conferentien zal worden gemaakt, indien het gouvernement zich er niet mee bemoeit, en besluit, den kerkeraden aan te schrijven, in gecombineerde vergadering de zaak te overwegen met verzoek om van eventueele zwaarigheden mededeeling te doen.

Uit den Verren Vreemde.

Boos weer uit onverwachten hoek.

Een particuliere correspondentie uit Bahia, opgenomen in „La Dépêche Coloniale” van 10 September, maakt gewag van zeer onheuse woorden door den Braziliaanschen minister van landbouw Mignel Calmon geuit aan het adres van Engeland, Portugal en Nederland. Te Rio de Janeiro werd een banquet gegeven ter eere van den heer Albert Thomas, voorzitter van het internationaal bureau van den arbeid.

In zijn begrotings-speech bracht de Braziliaansche minister te pas, dat zijn land meer dan elk ander belang had bij het vraagstuk der internationale regeling van den arbeid. Hij had zelf van nabij den invloed kunnen vaststellen van de mededinging, welke zijn land wordt aangedaan door bevolkingen van koloniën, die weinig eischend zijn ten opzichte van het loon en van den welstand en die bestuurd worden door een ijverig en ondernemend moederland. In weerwil van alles kan Bra-

Les extrêmes se touchent

Een courantdrukkerij is een inrichting waar in den kortst mogelijken tijd het grootst mogelijk kwantum werk moet worden gemaakt. Personeel en machines zijn daarop speciaal ingesteld. Snelheid is hoofdzaak; kwaliteit een, zij het dan voorname, bijzaak.

Een kunstdrukkerij is juist het omgekeerde. Daar is de afwerking hoofdzaak en teveel haast zou ten nadeele van het werk komen. Ook daar zijn personeel en machines speciaal op zulk werk berekend.

De meeste drukkerijen leggen zich óf op het een, óf op het ander toe, omdat het lastig is, zich op twee zoo uiteenlopende soorten van werk te specialiseeren.

L'exception confirme la loi

Dat ziet men aan onze Drukkerij, die op haar rotatiepersen couranten en tijdschriften snel en in groote oplagen vervaardigt, doch wier snelpersen kunstproducten leveren als „Ned. Indië Oud en Nieuw”, „Het Huis Oud en Nieuw”, Oedaya (Opgang) enz. Natuurlijk vervaardigen wij ook het middenklasse-werk, hetz.g. Handelsdrukwerk en wij beroemen er ons op, dat ons werk door geen onzer collega's kan worden overtroffen.

N. V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
 DEN HAAG - NOBELSTRAAT 20 - TEL. 11987

UTRECHT.

Stichtsch Bouw- en Woningbureau
 Stationsplein - ZEIST - Telefoon 81

Ontwerpen en Uitvoeren van plannen voor Landhuizen en Villa's, enz. enz.
 Aankoop, Verkoop en Verhuren van vaste goederen en gemeubileerde percelen.
 Directeur: P. A. EBELING, Architect

GEBR. GERLACH

VOORSTRAAT 51 TELEF. 3475

hoek Jansveld

UTRECHT

Dames- en Heeren-Kleermakers

Uniformwerkers

Uitrustingen

voor Oost- en West-Indië

Dr. F. VAN DER FEEN, Apotheker

Fred. Hendriklaan 32 - 's-Gravenhage - Tel. 50040

Binnen- en Buiteni. Verpakte Geneesmiddelen verkrijgbaar

„DE STAD UTRECHT”

OUDE GRACHT 194 TELEFOON 4198
 bij de Gaardbrug, einde Lijnmarkt.

Glas, Porselein en Aardewerk

GRATIS VERPAKKING VOOR INDIË.
 GARANTIE VOOR BREUK.

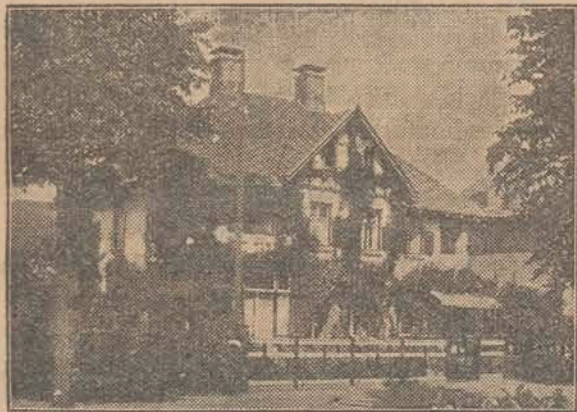
a. J. J. TAVERNE

Spekslagerij Vleeschhouwerij
 Fijne Worst- en Vleeschwaren
 Wakersteeg 17 LEIDEN Telefoon 192
 OPGERICHT 1731

vert prima kwal. Rund-, Kalfs- en Varkensvleesch tegen billijken prijs.

**KOEK, BANKET, CHOCOLADE
EN SUIKERWERKEN**
W. TEMPELMAN
FAHRENHEITSTR. 417 - DEN HAAG
SPECIALITEIT IN GEVULDE KOEKJES

Villa „WELKOM” — Hilversum
15-17 - Telef. 1384

Goed Tehuis voor kinderen met volledig toezicht op studie
Goed lager-, middelbaar- en hooger onderwijs te Hilversum
Aanbevelingen zoowel uit Indië als uit Holland.
VRAAG DIE AAN. Zuster C. C. OBENHUIJSEN

**ZUID-HOLLANDSCHE
BRANDSTOFFENHANDEL**
Firma J. KUIJER
Levering
van uitsluitend prima
Brandstoffen
Daguerrestraat 12-14 Den Haag
(voormalige Brandweerkazerne)
Telefoon 35659

HERMAN MIDDENDORP
HET ZWARTE VENSTER
MET BANDVERSIERING VAN JOH. L. TER VEER.
Ingenaaid f 3.25, gebonden f 4.50.

„... Middendorp heeft den waren toon getroffen.
Nergens hindert ons een valsch geluid. Hij is noch
sentimenteel, noch stoort ons een te realistische uit-
weiding of noodelooze mooi-schrijverij.”

Frits Lapidoth in *De Nieuwe Courant*.

„... Hoe dan ook, dit boek van Herman Middendorp
is moeilijk te vergelijken met de hedendaagsche literaire
verschijningen. Het is geen psychologische roman, ge-
lukkig niet, en het is, wat zuiverheid van geest
betreft, bijna niet aan te nemen als een schepping van
dezen tijd”.

Johan Koning in *De Indische Courant*.

Uitgave v. d. N.V. „ADI POESTAKA”, Den Haag

In fijne Lederwaren en Reisartikelen
Atelier voor alle voorkomende reparatie

J. J. REESER

Piet Heinstraat 116 Telefoon 31740
'S-GRAVENHAGE
Solied adres voor Complete Meubilering van Woningen
BILLIJKE PRIJZEN PRIMA KWALITEITEN
RUIME KEUZE
Vraagt gratis Prijsopgave!
Bergplaats voor Meubels. Verhuizingen.

zilië zich verhoovaardigen op het succes bereikt met de
verbouwing van koffie, tegen de mededinging in van de
lage loonen der koelies en het werkstelsel, dat nog
wordt opgelegd aan die ongelukkige bevolkingen.

Hetzelfde is het geval voor de cacao en de tabak, ge-
plant in de Britsche, Nederlandsche en Portugeesche
koloniën, en verbouwd door achterlijke bevolkingen,
voor welke geenerlei poging wordt gedaan om haar
treurig lot te verbeteren.

De voornaamste Braziliaansche voortbrengselen heb-
ben dus den strijd te voeren tegen een machtige coalitie
van Europeesch kapitaal, die berust op karig beloon-
den arbeid, zonder eenige bescherming door sociale
moderne wetten.

Deze woorden door den minister uitgesproken bij een
officieele plechtigheid, hebben eenige emotie verwekt
in de diplomatieke kringen. Volgens L. D. C. zouden zij
zelfs de vertegenwoordigers van de Britsche en de Ne-
derlandsche regeeringen aanleiding hebben gegeven, een
verzoek om opheldering tot de Braziliaansche regeering
te richten.

Is van dit incident op het Plein inderdaad notitie
genomen?

Frankrijk en Spanje in Marokko.

In Spanje is de in de baai van Alhucemas volbrachte
landing en de bezetting van het omliggend terrein ge-
vierd in een van regeeringswege opgezette, demonstratie.
In geestdriftige, patriotische manifestaties is dit feit tot
een historische gebeurtenis van den eersten rang ge-
maakt. De Nederlander zou een zoodanig verloop van
een eersten zet door een Nederl.-Ind. krijgsmacht
ergens volbracht heel kalm vernomen hebben; indien
iemand het tot een krijgsbedrijf van beteekenis zou heb-
ben durven verheffen, zou men hem hier hebben tegen-
gevoerd: Verbeeld-je dat 't anders had mogen zijn.
Meer dan 100 schepen hebben daar gelegen onder
Fransche en Spaansche vlag om troepen aan te bren-
gen, een sterk marine-eskader bombardeerde, een 50-tal
vliegtuigen bombardeerde, een luchtschip kwam mee-
doen, en met dit alles zou, na stelselmatige voorberei-
ding door de Spaansche en Fransche leger- en marine-
staven, de landing nog iets anders hebben kunnen en
mogen zijn dan een succes, tegenover een vijand uit-
gerust als de Rifkabylen!

Spanje blijkt onverbetterlijk! Dit doet ons dan ook
verwachten dat 't verder weer precies zal gaan als bij
vorige expeditiën. Generaal Saro, de Spaansche bevel-
hebber, zal misschien nog te belauwen zijn als
de groote man van den opmarsch naar Adjir. Maar
daarna zal de incenstorting komen. Abd el Krim
kent de Spanjaarden. De Spanjaarden kennen de
Riffijnen nog altijd niet. Reeds komen geruchten
over het zich niet veilig voelen van de Spaansche
troepen in flank en rug. De Riffijnen wijken voor
grootte overmacht, maar de Spanjaarden kunnen op
den duur en overal niet sterk blijven, wanneer
zij niet geleidelijk en geduldig pacificeerend het
land onder belevol bestuur stellen, en dat is tegen hun
aard. Hun kracht, hun geestdrift, zullen spoedig ver-
minderen, daarmee tanen tevens hun activiteit, hun ver-
trouwen. Overal zitten de Kabylen op de loer. Abd el
Krim is een uitstekend strateeg. De kracht, de geestdrift,
de activiteit, het vertrouwen van zijn strijders nemen
toe met het verslappen van de Spaansche energie. Bij elk
zijner mannen welken vrijheidszin, godsdienstijver,
vreemdelingenafkeer tot fanatisme. De Spaansche solda-
at is met weersin naar Marokko gegaan, voelt niets
voor het Riff-avontuur. Onder deze verschijnselen zijn
alle voorgaande Spaansche Afrika-ondernemingen in-
gezet en verlopen.

Door de samenwerking met Frankrijk, dat in zijn
Marokkaansch-protectoraat, het gebied van den Sherif,
de goede oplossing had toegepast voor het politiek-
strategisch probleem, namelijk die der geleidelijke paci-
ficeering direct aansluitend aan de militaire onderwerp-
ing, door die samenwerking heeft generaal Saro goe-
den raad gekregen van maarschalk Pétain, den Fran-
schen opperbevelhebber. Hierdoor was de mogelijkheid
ontstaan van een veranderd en verbeterd inzicht. Maar
nu het Directorium van Primo de Rivera alweer mani-
festaties houdt ter eere van de landing, nu de gelande
troepen alweer onrust beginnen te toonen omtrent de
veiligheid van flanken en rug, nu het ongunstige jaar-
getijde wordt aangekondigd als reden voor 't beperken
van verdere krijgsverrichtingen, nu zich zoowel in
Marokko, als bij de daarheen vertrekkende troepen, als
bij de bevolking in Spanje weer de bekende eerste
teekenen van den onwil beginnen te vertoonen, nu
teekent zich duidelijk dat de Fransche invloed niet af-
doende is geweest om Spanje te brengen tot het stelsel-

Familiewasscherij van den Eersten Rang
Firma G. HILBERINK Sr. - Apeldoorn
OPGERICHT 1870 TELEFOON 582
Helder waschgoed - Minimum slijtage
Concurrerende prijzen Geen vermissingen
Chloor wordt niet gebruikt voor het bleeken
VRAAGT GRATIS PRIJSCOURANT EN INLICHTINGEN
Verzending door het geheele land

REPAREREEN OVERTREKKEN
PARAPLUIE MAGAZIJN
A. QUERELLE
SCHOOLSTRAAT 10
'S-GRAVENHAGE - TELEF. No. 10151
Leden van „Oost en West” 5 pCt. kortings

matig geduldig beleid dat over Abd el Krim zou
zegevieren.

Men weet het, dit is overeenkomstig hetgeen
wacht hebben. Zooals wij destijds ook al schreef
nu herhalen, wordt hiermede tevens de positie
Frankrijk in Marokko tot een wanhopige gema-
militair talent en de militaire eigenschappen
Fransche bevelvoerders en hun troepen waren
voor, dat Abd el Krim wel weer tot buiten de Fr-
zône zou worden teruggedreven Maar daarmee
meer dan een plaatselijk succes bereikt, aange-
vijand meester blijft in het aangrenzende z.g.n. Spa-
gebied en van daaruit kan blijven intrigeren,
leeren, opereeren. Wordt hij daar niet aangetast,
winnen, vervolgd tot in zijn laatsten schuilhoek,
daar niet tevens en tegelijk het overwonnen ge-
dadelijk en deugdelijk onder belevol bestuur gel-
dan blijven alle gebrachte en alle nog te brengen
nuttelos verspild.

Wat de Fransche pers en de Fransche regeering
zelf en anderen willen doen gelooven is valsche
misme. Alleen verdedigend optreden. Een krach-
campagne van korten duur. Vredeskansen door
inzicht van Abd el Krim. Maarschalk Lyautey
maarschalk Pétain kunnen in ernst gelooven na
waarschijnlijkheid om met deze en dergelijke mid-
de Marokko-kwestie tot een goed einde te brengen.
onze overtuiging, zullen zij dit ook niet beweren;
hunne bewering moet in het tegenwoordige achtere-
bij de overwegingen van politieke aard, die aan
Fransche regeering geen vrijmoedigheid geven om
Marokko-kwestie, ook in verband met de Algeciras-
eenkomst, de Agadir- en de Tanger-kwestie, zuive-
stellen en open bloot te leggen.

Sprekende over de houding van Frankrijk op de
kenbondsvergadering te Genève, is de opvatting
dat de stemming van Parijs tenopzichte van menig
kenbonds-vraagstuk zou afhangen van het verloop
de Marokko-campagne. Wie verder ziet dan de over-
ningen door maarschalk Pétain, met een modern
geruste krijgsmacht van ongeveer een half mill-
strijders (Fr. en Sp.), met moeite bereikt, zonder
resultaat en onderbroken door het intreden van
slechte jaargetijde (dat Abd el Krim niet ontbe-
laten), kan het verloop van dien krijg voor Fran-
niet gunstig noemen. 't Is het begin der bloedaf-
over welke wij eerder schreven, en die, als zij Fran-
ernstig verzwakt, wereldbeteekenis zal krijgen.

Frankrijk is aangetast door den kanker, die Span-
noodlottig is geworden. Spanje heeft het middel
nezing niet ingezien, Frankrijk durft de toepassing
van niet aan. Blijft dit hierin volharden, dan zal
einde eenzelfde zijn.

Mededeelingen.

Van het Dagelijksch Bestuur.

VOOR DE SECRETARISSEN DER AFDEELINGEN
Naar aanleiding van een onderhoud van den
Elout met den secretaris der Vereeniging, zij me-
deed, in aansluiting met het desbetreffend bericht
het No. van 30 Juli, dat voor een te houden lezing
lichtbeelden het honorarium f 50.— bedraagt (inclu-
reis, c.q. verblijfkosten). Omtrent den datum der
enz. gelieven de betrokken secretarissen zich
streeks te wenden tot den heer C. K. Elout, Tel.
venhage K 504, 't Huis Schalder, Park Groot
broek, Wassenaar.

Aan Secretarissen der afdeelingen wordt, als
paganda-middel beleefdijk in overweging gese-
ieder in zijn ressort:

1e. de personen, wier namen in de rubrieken
het Koloniaal Weekblad worden vermeld en die
niet als lid der afdeeling zijn ingeschreven, daar-
in kennis te stellen, met uitnodiging tot het lid-
schap toe te treden;

2e. onderwerpen in het K. W. behandeld, welke
belang geacht worden voor personen in hunne afde-
ling, die nog geen lid zijn, mede onder hunne aan-
dacht te brengen, met uitnodiging als voren.

Van de Redactie.

Het Bureau voor adviezen op huishoudelijk en ma-
schappelijk gebied, Nic. Maesstraat 57 te Amsterdam,
vestigt de aandacht op den specialen cursus voor
wv en jonge meisjes, die zich in Indië gaan vestigen.

KULK & KRAMER NIEUWE REMINGTON
Kantoormachines
PAPESTR. 1b. TEL. 11701
DEN HAAG
MODEL 1925
BREDE WAGEN
STERKE UITVOERING
FL. 175.00
Verzending naar Oost- en West Indië onder garantie

J. ZUIDERWEG

Nicolaistraat 37 's-Gravenhage
ELECTRO-TECHNISCH BUREAU
Levering en plaatsing van Haarden,
Kachels, Fornuizen, enz.
Aanbevelend J. ZUIDERWEG

...tingen verstrekt mondeling mevr. J. Franco Men-
Calisch, Nic. Maesstraat 57, Amsterdam, schrif-
mevr. L. Kappeyne v. d. Coppello—Wijgers te
a. d. Vecht.

ROEPSVORMING TER NEDERLANDSCHE JAARBEURS.

...en verleden Weensdag gehouden bijeenkomst van
...aad van Beheer der Nederlandsche Jaarbeurs te
...met de deelnemers in de groep Werktuigen en
...Machinerieën voor de Zuivelindustrie werd besloten,
...aanleiding van het groote succes, dat deze afdee-
...op de XIIIe Jaarbeurs heeft gehad, ook aan de
...ende jaarbeuren deze groep te verbinden, met
...verstande echter, dat door deze afdeeling alleen
...de najaarsbeuren zal worden deelgenomen. Ter
...bereiding van een groep Werktuigen op de
...beuren 1926 werd de Commissie van Advies, be-
...de uit de heeren R. Harkema (fa. Boeke en Huide-
...ter te Haarlem, A. Lanfers te Groningen, H. W. van
...ploeg (fa. J. en H. W. van der Ploeg) te Apeldoorn
...H. Sixma (Dr. M. de Wit) te Hengelo bestendig.

Van het Informatie-Bureau :

OR DEN INDISCHEN DIENST ZIJN BESTEMD:

D. Fernandes, 3e Helmersstraat 64boven te Am-
dam en J. A. Moonen, Telefoonstraat C 439 te Kaats-
vel, beiden als onderwijzer 2e klasse bij het Open-
Europeesch Lager Onderwijs;
L. de Wit, Hulpziekenhuis Hoogstraat 39 te Rot-
dam, als verpleegster 1e klasse bij den Burgerlijken
Geneeskundigen Dienst.
G. M. Hessels, Valkenboschlaan 56a te 's-Graven-
hage en A. H. J. Kroon, Divisie C, Vliegkamp De Kooy
velder, beiden als landbouwconsulent;
C. J. Kuster, Hotel Gr. de Wolf, Koemarkt 12 te
Rotterdam, als onderwijzer 2e klasse bij het Openbaar
Europeesch Lager Onderwijs;
G. Meijer te Monnikendam, als onderwijzer bij
M.U.L.O.

OPGAVE VAN MET VERLOF UIT INDIE AANGEKOMEN AMBTENAREEN.

A. den Hartog, stationscommissies bij de S.S. en Tr.
's-Gravenhage, Lubeckstraat 57.
R. Le Grom, tijd. wnd. hoofdcontroleur 1e kl. bij
dienst der In- en Uitv. en Acc., 's-Gravenhage,
Lubeckstraat 82.
J. van Duyn, onderwijzer 1e kl. O.E.L.O., 's-Graven-
hage, Valkenboschlaan 80.
R. C. Bakhuizen van den Brink, wetenschappelijk as-
sistent aan het Herbarium te Buitenzorg, Amersfoort,
Utrechtscheweg 121.
A. Broot, loods 1e kl. bij het Loodswezen te Soerabaja,
Batavia, Beerensteijnscheweg 60.
C. Schurink, onderwijzer 1e kl. O.E.L.O., Rotterdam,
Blaauwburgschplein 4b.
L. Verwoerd, ingenieur 2e kl. bij den Waterstaat
's-Lands B. O. W., Brielle, p/a. den heer J. J. Ver-
woerd, Zuidende.
A. Claessen, ambtenaar voor de lichamelijke op-
eding der schooljeugd, Eindhoven, Sperwerlaan 7.
L. Lette, controleur 1e kl. bij het B. B., 's-Graven-
hage, Pletterijstraat 146.
H. van Thiel, onderwijzer 1e kl. bij het O.E.L.O.,
's-Gravenhage, pension de Rijcke, Laan van N. O.
Indië 14.
J. Weyers, onderwijzer 1e kl. bij het O.E.L.O.,
's-Gravenhage, Usselinxstraat 21.
A. Schermer, houtvester bij het boschwezen, Benne-
kom (B.), Groene Woud.
J. M. Sassin, stenografe 1e kl. bij den Volksraad,
's-Gravenhage, Buys Ballotstraat 6.
A. van Roosenbeek, hoofddetachementscommandant
1e kl. bij het korps gewapende politie, Haarlem, Flo-
rastraat 20.
J. van Oost, vakonderwijzer bij de ambachtsleer-
ing te Batavia, Rotterdam, Schiedamsche dijk 53.
A. Bertram, politieopziener 2e kl. b. d. Politie,
's-Gravenhage, Lage Nieuwstraat 13.
A. van den Berg, onderwijzer 1e kl. b. h. Openb. Eur. lager
onderwijs, Franeker, Noorderlaan.

COMESTIBLES KOLONIALE WAREN JAN NOOIJEN

Stephensonstraat 48 Telefoon 32774

Alvorens men zich voorziet van een leverancier, ver-
zuime niet een uitgebreide prijscourant mijner zaak
aan te vragen.

Indische Ingrediënten Delicatessen

P. P. van der Meer, adj. gew. Leider der Veldpolitie,
's-Gravenhage, Anth. Duyckstraat 60.
A. C. Dekker, techn. ambtenaar 2e kl. b. d. Tel. dienst
te Pekalongan, Amsterdam, J. M. Kempenaarstraat
9 huis, p. a. den Heer J. F. Haars.
H. J. G. Cramerus, Insp. v. Financiën der 2e kl. in de
9e Afd. Breda (Teteringen), Wilhelminastraat 5.
A. R. Mandey, radio-commies 1e kl. b. d. P. T. T., Da-
vos-Platz, Pension Viola.
Mr. R. D. Kolléwijn, hoogleeraar a. d. Rechtshooge-
school te Batavia, Helmond, Nassaustraat 2.
H. J. J. Bergman, Onderwijzer 1e kl. b. h. O. E. L. O.,
Ter Apel.
R. Th. Guicherit, commies-redacteur b. h. Hoofdkan-
toor van Scheepvaart, Amsterdam, Kerkstraat 342.

Mutaties van 16 tot 23 Sept.

Nieuwe Leden:

J. M. G. de Vrijer, Werktuigkundig Hoofdopzichter bij
de Asam Steenkolenmijn, Den Haag, Lumeystraat
62. f 5.
Senembah Maatschappij te Tandjong Morawa. S. O. K.
f 10.
Mr. M. J. A. Oostwoud Wijdenes, President Landraad
te Tandjong-Balei. S. O. K. f 6.—
Dr. J. E. Quintus Bosz, Directeur der Simpangse
Apotheek, Soerabaja, Embong Kemiri 7. f 6.
G. J. van Someren, Weltevreden, Sawah Besar 32. f 5.
W. Molenaar, Meester-Cornelis, Matramanlaan 43. f 5.
F. P. Overeem, Weltevreden, Oude Tamarindelaan 6. f 5.
M. Visbeen, Weltevreden, Oude Tamarindelaan 134. f 5.
B. Hartman, p/a. den heer Th. C. Noordhoorn, Wel-
tevreden, Tjikiri Dierentuin. f 5.
J. M. de Waal, Weltevreden, Lembangweg 45. f 5.
R. K. Sosro Danokoesoemo, Weltevreden, Djati Ba-
roec 3. f 5.
Mohamad Dachland, Weltevreden, Kebon Djerok. f 5.

Afschrijven:

Mevrouw M. Koppen, Breda, van Coothplein 22.

Adresveranderingen:

R. C. Bakhuizen van den Brink, wetenschappelijk As-
sistent aan het Herbarium te Buitenzorg, thans te
Amersfoort, Utrechtscheweg 121. f 5.
A. Klusser Jr., Amersfoort, van: Utrechtsche Weg 113
naar: Brederodelaan 3.
Mevrouw A. C. van de Poll-Welsink, van: Den Dolder
naar: Utrecht, Justus van Effenstraat 29 (Rijkskli-
nieken).
G. B. J. van Heuven, Gep. Inspecteur Mulo, van: Wel-
tevreden, Matramanweg 34, naar: Utrecht, Malie-
singel 56. f 5.
H. J. Voskuil, Oud-Majoor N.-I. L., van: Breda, Sophia-
straat 29, naar: Ginneken, Baronielaan 200.
C. H. M. H. Kiës, Luit.-Kol. der Art., van: Weltevre-
den naar: Den Haag, Nassau Odijkstraat 34. f 5.
G. H. H. van Thiel, Onderwijzer der 1ste klasse, van:
Madioen naar: Den Haag, Pension de Rijcke, Laan
van N. O. Indië 14. f 5.
W. M. Guldenaar, Adj.-Inspecteur P.T.T., Den Haag,
van: Barentzstraat 39 naar: Thomsonlaan 39.
Mevr. M. C. Kruyt-Bouvy, Den Haag, van: Goudenre-
genstraat 268 naar: Ieplaan 152.
Mevr. A. Savage-Harloff, Den Haag, van: Suriname-
straat 8 naar: Archimedesstraat 38.
A. N. H. van Nes, Administrateur s.f. „Goenoeng Sa-
ri”, van: Den Haag, Nassau Zuilensteinstraat 7 naar:
„Halte Djatiroto (Loemadjang).
H. C. M. Dorren, Commissaris van Politie 1ste klasse,
thans te Soerabaja.
J. H. A. Jacometti, Kapitein Inf., van: Solo naar: Gar-
nizoens-Bataljon van Palembang en Djambi.
W. H. E. Scheurer, thans Assistent-Resident te Bon-
dowoso.
C. A. H. Taminiau, thans Hoofd H. I. S. te Pajakoem-
boeh, S. W. K.

DEN LEDEN wordt beleeft doch dringend verzocht,
bij adresverandering hiervan ten
spoedigste mededeeling te doen: in Nederland aan den
Heer Administrateur der Vereeniging, Heulstraat 17, Den
Haag; in Indië aan den Hoofdverteger, woordigder den
Heer Mr. K. FAUSER, Tandjong Balei, Sumatra's Oostk.

Garage JANSEN, Wassenaar
135 Rijsstraatweg 135
Tel. KIEVIT (Haag) 562
Service and Filling Station

CASSA MARIS

Bedden- en Meubelmagazijn
NEPTUNUSSTRAAT 76-78
DEN HAAG

Vakkundig Reparatie-Atelier

voor Stoffeederij,
Bedden, Matrassen en Markiezen

E. J. VAN WESSEL

FREDERIK HENDRIKLAAN 68-70

VLEESCHHOUWERIJ

RUND-, KALFS-, VARKENS- EN LAMSVLEESCH
FABRIEK VAN TOEBEREIDE WORST- EN
VLEESCHWAREN. UITSLUITEND 1e KWALITEIT
INLANDSCH VLEESCH

Prijscouranten worden op aanvraag gaarne toegezonden.
Dagelijksche bezorging in Den Haag en Omstreken.
Prompte en vlugge bediening.

TELEF. 53634 (3 lijnen) -:- DEN HAAG.

Fa v. ASMA VAN DONGEN

Lood-, Zink- en Sanitaire Werken

Toonkamer

Edisonstr. 142 Tel. 33314
DEN HAAG

City Theater

Veenestraat - DEN HAAG - Tel. 15454

Vrijdag 25 dezer: PREMIERE van
de schitterende en zeer interessante
WILTON-METRO-GOLDWYN-FILM

DE ROZEN VAN DE MADONNA

met in de hoofdrol:

VIOLA DANA

bijgestaan door:

LEW CODY en MONTE BLUE

Op het Tooneel:

De bekende Fransche PIERROT-ZANGER

LUIGI RIGO

NOVELTY PIERROT ACT.

Het beste adres voor Uw Wijnen, Limonades en Bieren is
TH. STUTEN JR.

OIJ STRAAT 49 DEN HAAG

Proeft onze heerlijke troebele Sinaasappellimonade
11.35 per Liter, 15 ct. per maatje.

Vermouth Martini	1.35	per Liter
St. Julien	1.25	„ flesch
Bordeaux	10.90	„ „
Diverse Bieren	10.12	„ „

BEZORGING ZONDER PRIJSVERHOOGING

A. GRUDA & Co

W. Pymontkade 107
HAAG Tel. 32692

Voorheen Chef-Coupeur „Jagershuis”

Dames- en Heerenkleding naar Maat

Prima Engelsche en Schotsche Stoffen

Scherp concurrerende prijzen

G. J. R. VAN DER GAAG & ZON
 GROENMARKT 27
 TELEPH. No. 12512 DEN HAAG
 DROGERIEN :: CHEMICALIËN
 DEPOT DER MEEST BEKENDE BINNEN-
 EN BUITENLANDSCHE SPÉCIALITÉS

s-Gravenhaagsche Begraffenis-Onderneming
C. LOOLJE, Tasmanstraat 57, DEN HAAG
 Telefoon 33788 - Postrekening 4639

C. HOYNG
 SPUISTRAAT 20-22 DEN HAAG
 AMSTERDAM - UTRECHT
KRISTAL - PORSELEIN
 VAZEN, BLOEMPOTTEN, ZUILEN MET
 POTTEN, KLOKSTELLEN, ENZ., ENZ.,
 UIT DE PLATEELBAKKERIJ
 „ZUID-HOLLAND" TE GOUDA
 MAIL- en HUTKOFFERS in alle afmetingen
 Garantie voor gave overkomst

TOKO BOGOR
 Suezkade 122b DEN HAAG Tel. 33472
DE FIJNSTE....
JAVA-THEE
 PER POND f1.85

WISBRUN & LIFFMANN
 Veenestraat 35-37 - Tel. 12593 - Den Haag
 DAMES MODEARTIKELEN.
 ZIJDEN STOFFEN, FLUWEELEN, KANTSTOFFEN.
 ALLE SOORTEN GARNEERINGEN. ENZ.
 BALARTIKELEN.

EEN VERSTANDIG ZAKENMAN
 doet verstandige dingen.
 Hij zorgt voor een goed ingerichte administratie, kundig personeel, een net ingericht kantoor, om zijn klanten behoorlijk te ontvangen en bedienen. Natuurlijk levert hij ook prima artikelen.
 Zijn firma moet een goeden indruk maken op zijn klanten en op hen, die hij tot zijn klanten wil maken. Daarvoor zorgt hij ook, dat zijn handelsdrukwerk een correcten indruk maakt, zoowel wat betreft stijl als uiterlijk.
 Ook zijn reclamedrukwerk moet er aantrekkelijk uitzien, want hij weet, dat slecht reclamedrukwerk wel drukwerk, maar geen reclame zou zijn. Hij zoekt dus voor zijn drukwerk een drukker die zoo goedkoop mogelijk is, maar niet ten koste van de kwaliteit van het drukwerk. Hij weet, dat dan de zuinigheid de wijsheid zou bedriegen.
 Dergelijk verstandige zakenlieden bestellen tot hun groote tevredenheid hun drukwerk bij een der beste drukkerijen van Den Haag:

N. V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
 DEN HAAG - NOBELSTRAAT 20 - TEL. 11987

Confiserie en Chocolaterie Royales
J. A. KRUL
 Salon de Rafraichissements
 NOORDEINDE 44 DEN HAAG

Vereeniging „OOST en WEST"
 HOOFDBESTUUR: Heulstraat 17, 'S-GRAVENHAGE.

STUDIE-COMMISSIE. De gedelegeerde dezer Commissie, de Heer J. C. HIETINK, Prins Mauritsplein Haag, Tel. 5752, neemt belangeloos de zorg op zich van in Nederland vertoevende kinderen en lieden uit Oost- en West-Indië, die hier te lande geen familie of kennissen hebben, die dit kunnen **INFORMATIE-BUREAU** ten behoeve van personen, die een werkkring zoeken in Nederl. Oost- of West- of daartoe hunne kinderen of pupillen willen opleiden, ook voorlichting verstrekkende op elk gebied personen van Indië komende of aanraking met Indië zoekende. Men wende zich tot den Secretaris, Heulstraat 's-Gravenhage, Telef. 14519, Bureau-uren 10-12 v.m. en 2.30-4 n.m. Schriftelijke verzoeken om inlichting zonder bijvoeging van porto voor de beantwoording worden als regel buiten beschouwing gelaten.
TEHUIS VOOR INDISCHE STUDENTEN, Prins Mauritsplein 23, Den Haag, Telef. 5752. Dit „Tehuis" biedt aan studeerenden van alle landaarden uit Oost- en West-Indië, wier ouders niet in Nederland toeven, tegen matigen prijs een tijdelijk verblijf aan, desgewenscht met hulp en voorlichting. Aanvragen te richten tot den Directeur, den Heer J. C. HIETINK of den administrateur, den Heer W. MEIJER.
TEHUIS VOOR NEDERLANDSCH-INDISCHE BEDIENDEN, „Persinggahan", van Boetselaerlaan 's-Gravenhage, waar Ned.-Ind. bedienden een tijdelijk onderkomen en hulp en raad kunnen vinden. Indië bedienden, die met een familie naar Indië willen terugkeeren, een dienst zoeken of van dienstbetreft willen veranderen, wenden zich tot den Directeur, den Heer F. DE MUNNIK, Telef. No. 5248.
LEESZAAL, Heulstraat 17. Bevat de actueele lectuur betreffende Oost- en West-Indië.
NEDERLANDSCHE REISVEREENIGING. Samenwerking ten einde aan hen die uit Nederland naar Indië gaan en omgekeerd, op de landreis in Europa reisgelegenheid te verstrekken als waarborg voor een belangwekkende reis.
BUREAU VOOR ADVIEZEN op huishoudelijk- en maatschappelijk gebied, onder leiding van de Heer J. Franco Mendez-Calsch en L. Kappeijne van de Coppello-Wijgers. Spreekuur Donderdagmiddag 2-4 en volgens afspraak, Nic. Maesstraat 57, Amsterdam, Tel. 22492.

** Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging „Oost en West", Heulstraat 17 en de Heer MARTINUS NIJHOFF, Lange Voorhout 9, Den Haag, zijn de navolgende werkjes verkrijgbaar:

- a. 1. Een boekje over onze Oost voor hen, die er niet geweest zijn. (Tweede druk) Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
2. Onze Oost. II. Iets over den Inlander en zijn Zieleleven, door T. J. BEZEMER. Prijs: f 0.05 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
- b. Onze West Tweede druk bestaande uit:
 1. De Kolonie Suriname, door FRED. OUDSCHANS DENTZ;
 2. De Kolonie Curaçao, door Mr. B. DE GAAY FORTMAN. Prijs: f 0.50 en f 0.06 frankeerkosten.
- c. Staats- en particuliere betrekkingen in onze Overzeesche Bezittingen: Werkkringen en Vooruitzichten.
 - No. I. De Bestuursambtenaren in Nederl.-Indië. (Thans in revisie). Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - No. II. De Geëmployeerde bij de Javasuiker-Industrie. (Thans in revisie). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. III. De Rechterlijke Ambtenaar in Nederlandsch-Indië. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
 - No. IV. De Ingenieur in Nederlandsch-Indië. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. V. De Ambtenaar bij het Boschwezen in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. VI. De Ambtenaar bij het Onderwijs in Nederlandsch-Indië. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. VII. De Vooruitzichten van den Nederlandschen Arts in Nederl.-Indië, zoomede verplegers en verpleegsters, militaire apothekers bij den Burgerlijken Militairen Geneeskundigen Dienst aldaar. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - No. VIII. De Ambtenaar bij den dienst der in- en uitvoerrechten en accijnzen in N.-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. IX. De Ambtenaar bij de Gouvernements-Marine in Nederl.-Indië. (Opnieuw herzien). Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. X. De Ambtenaar bij den Post-, Telegr.- en Telef.dienst in N.-I. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - No. XI. De Geëmpl. bij de Rubber-(caoutch.) cultuur en bij eenige Bergcultures in N.-Indië. Prijs: f 0.40 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.

- Onze Koloniën. Prijs f 0.35 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
Serie I. No. 1. Nederlandsch-Indië en de handel. 2. Indische toestanden gezien door een inlander. 3. Het leven van den bestuursambtenaar in het binnenland. 4. Sarikat-Islam. 5. De Suikernijverheid in Nederlandsch-Indië. 6. De afschaffing van de laatste heerendiensten op Java. 7. Denkbeelden der Inlanders van onzen Indischen Archipel omtrent het ontstaan van ziekten. 8. De Europeesche vrouw in Indië. 9. De bosschen van Nederl.-Indië, hunne benutting en verzorging. 10. Over de Kolonie Suriname.	Serie II. No. 1. De militaire positie van Nederlandsch-Indië. 2. Het Javaansch tooneel. 3. Het spoor- en tramwegwezen in Nederlandsch-Indië. 4. De theecultuur op Java. 5. 's Lands Plantentuin te Buitenzorg. 6. Een doode taal in Indië. 7. De inlandse dorpsgemeenschap op Java. 8. De rijstteelt in Nederlandsch-Indië. 9. De Javanen gelijk bij schijnt en is. 10. Brandende Koloniale Vraagstukken.

Bovenstaande werkjes zijn ook verkrijgbaar bij den Hoofdverleggenwoordiger der Vereen. in Ned.-Indië, den Heer Mr. K. FAUSER, Tandjong Balei, Sumatra's Oostkust.

Koninklijke Paketvaart-Maatschappij.
 Geregelde mail-, passagiers en vrachtgoederendienst.
 tusschen de havens in den Nederlandsch-Indischen Archipel, in verbinding met Singapore, Penang en Australië
 Uitvoerige dienstregelingen zijn verkrijgbaar bij de Directiën te Amsterdam en te Batavia.

Zeebaboe's en Jongens
 beschikbaar.
 Te bevragen in „PERSINGGAHAN"
 Advies Bureau en Tehuis voor Nederl.-Ind. Bedienden van Boetselaerlaan 2 DEN HAAG Tel. 50248